

**Az Integritás Hatóság 2024. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében
megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspont**

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által fogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
1.	A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy 2026. január 1-jétől a szabadon letölthető eredménytájékoztató adatbázis a folyamatok megfelelő elemezhetősége érdekében tartalmazza a következő, EKR-ben elérhető információkat is: - az eljárás(rész) ajánlattevőiről, illetve egyéb közreműködőiről (kapacitásnyújtó szervezet, alvállalkozó) rendelkezésre álló adatok, kiemelten fontos lenne a név, cím, konzorciumi indulás, ajánlattételi összeg; - külön oszlopban az egyes eljárások becsült értékére vonatkozó, az előkészítő iratban fellelhető adatok • A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy 2026. évtől kezdődően – a kormányzati fejlesztési tervekkel összhangban – az eForms adattartalom valamennyi eljárásra terjedjen ki. Így az ajánlatkérők egységes szerkezetben fogják tudni biztosítani a jövőben induló eljárások korábbiánál pontosabb és megbízhatóbb adattartalmát. • A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy kezdeményezze az adószámok technikai megfelelőségének ellenőrzését 2025. októberétől. Megfelelő szinkronizációval biztosítani lehetne, hogy a gazdasági szereplők pontos (cégjegyzékben szereplő) neve kerüljön az EKR-be. • A Hatóság javasolja ezért a Kormánynak, hogy vizsgálja felül, hogyan biztosítható a szerződésösszeg konzorciumi tagok közötti megoszlását előíró jogszabályi rendelkezés – 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 8. § d) pont – következetes érvényesítése.	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A Tanács (EU) 2022/2506 végrehajtási határozata (50) preambulumbekzdése szerint Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy létrehoz és közzétesz az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer honlapján egy olyan adatbázist, amely strukturált formában információkat tartalmaz az összes olyan tájékoztatóra vonatkozóan, amely szerződés közbeszerzési eljárás keretében történő odaítéléséről szól. Az új adatbázis funkcióinak a Bizottság általi értékelése alapján a Tanács 2022. december 15-én rögzítette, hogy Magyarország megtette és teljesítette az ezen intézkedéssel kapcsolatos kulcsfontosságú végrehajtási lépést. Az eredménytájékoztató adatbázisban a strukturált kereshetőség, valamint a gépi eszközökkel feldolgozható formátumba történő tömeges exportálás a szerződés odaítéléséről szóló hirdetményi adatok esetében biztosított. Az eredménytájékoztató hirdetmények adattartalmát a Bizottság (EU) 2019/1780 Végrehajtási Rendelete, valamint a 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet határozza meg. Az eForms adattartalom bevezetése a nemzeti eljárásrendben alkalmazott hirdetményekbe 2026. szeptember 1-jétől történhet meg az EKR folyamatban lévő fejlesztését követően figyelemmel az Országgyűlés által Magyarország versenyképességének javítása érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi LXVII. törvény 260. § (2) bekezdésében meghatározott hatályba lépési időpontra. Az adószámok formai ellenőrzését jelenleg is elvégzi az EKR az adott szervezet regisztrációjakor. A jogi személyek nyilvántartási rendszerének fokozatos reformja folyamatban van. Az egységes nyilvántartás létrejöttét, a közös informatikai platform fejlesztését segíti a DIMOP_PLUSZ-1.3.6-23 a „Jogi személyek egységes nyilvántartása” című pályázat is. Ennek megvalósítását az Igazságügyi Minisztérium konzorciumi projektje nyerte el. A cégjegyzék és az EKR közötti szinkronizáció ezért jelenleg nem aktuális feladat, a jogi személyek új nyilvántartási rendszere kialakítását követően kerülhet sor az EKR-rel való kapcsolat esetleges kialakítására. Amint ez az Integritás Hatóság 2023. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében fogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 8. § d) pontjában előírt adatrögzítési kötelezettség az ajánlatkérőkre vonatkozik, ennek elmaradása vagy a valótlan tartalmú adatrögzítés közbeszerzési jogsértés, amellyel szemben jogorvoslati eljárás indítható. A jogszabályi kötelezettség fennáll, megszegése esetén a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik a jogsértés megállapítása, és a jogkövetkezmények alkalmazása. A fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
2.	• Hatóság javasolja a Kormánynak 2026. január 1-jétől annak előírását, hogy az eredménytájékoztató hirdetmény „Eljárás tárgya” oszlopában a KM2 eljárás előzményét jelentő keretmegállapodás EKR azonosítója kötelezően kerüljön feltüntetésre. • A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy a keretmegállapodás alapján indított eljárások hiányos rögzítésének megszüntetése, illetve ezen eljárások nyilvánosságának teljes körű érvényesítése érdekében gondoskodjon a keretmegállapodások adatainak rögzítésére vonatkozó, az eljárások adatainak rögzítése	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében fogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, az EKR-ben a keretmegállapodás alapján történő beszerzések megfelelő rögzítéséhez és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő eredménytájékoztatók közzétételéhez szükséges funkciók jelenleg is rendelkezésre állnak, valamint az EKR-ben lefolytatott vagy rögzített KM2-kre vonatkozó eredménytájékoztatók adatai közzétételre kerülnek az eredménytájékoztató adatbázisban. Az előzmény keretmegállapodásra vonatkozó adatot a Bizottság (EU) 2019/1780 Végrehajtási Rendelete szerinti adatmezőknek megfelelően lehetséges megadni, nem pedig másik mezőben. Az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében előírt adatrögzítési

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérői kötelezettség következtetés betartatásáról. Ennek érdekében indokolt jogszabálymódosítás kezdeményezése, illetve megfelelő utasítási és ellenőrzési eszközök alkalmazása is. • A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy a vonatkozó eljárások költséghatékonyságának elemezhetősége érdekében a keretmegállapodáson alapuló egyes eljárások mennyiségi és egységár adatai az EKR eredménytájékoztató adatbázisában külön oszlopban jelenjenek meg. A hatékonyság-vizsgálat kiemelt fontossága miatt a Hatóság javasolja, hogy az intézkedés a keretmegállapodás alapján korábban lefolytatott eljárásokra is kiterjedjen, és 2026. január 1-jétől kezdődően a teljeskörű információ megjelenjen az eredménytájékoztató adatbázisban. • A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy biztosítsa a keretmegállapodások meghosszabbításának rögzítését az EKR-ben. Javasolja a Hatóság, hogy a vonatkozó információ a korábbi eljárásokra is kiterjedően 2025. végéig – az azt követően induló eljárásokra folyamatosan – kerüljön rögzítésre és legyen elérhető az EKR eredménytájékoztató adatbázisában.		kötelezettség az ajánlatkérőkre vonatkozik, ennek elmaradása vagy a valótlán tartalmú adatrögzítés közbeszerzési jogsértés, amellyel szemben jogorvoslati eljárás indítható. Az ajánlatkérők által kitöltött hirdetmények ellenőrzése a Kbt. 187. § (2) bekezdés f) pontja értelmében a Közbeszerzési Hatóság hatáskörébe tartozik. A keretmegállapodáson alapuló egyes eljárások mennyiségi és egységár adatai ajánlatkérőnként különböző struktúrában elkészített, adott esetben több száz soros táblázatok, amelyeket az eredményről szóló tájékoztató hirdetmény adatmezőibe nyilvánvalóan lehetetlen belefoglalni. A Kbt. 43. § (1) bekezdés c) pont cd) alpontja szerint az ajánlatkérő köteles az EKR-en keresztül a Közbeszerzési Hatóság által működtetett nyilvános elektronikus szerződéstárban (a továbbiakban: CoRe), valamint az EKR-ben közzétenni a szerződés teljesítésének az ajánlatkérő által elismert időpontját. A keretmegállapodások meghosszabbításának rögzítésére ezért külön adatmező bevezetése nem szükséges.
3.	• A Hatóság javasolja, hogy a Kormány a 2025. év során 2026. január 1-jétől kezdődően írjon elő közzétételi vagy adatszolgáltatási kötelezettséget az értékhatár alatti beszerzések tekintetében a hatáskörrel rendelkező ellenőrző szervek feladatellátásának támogatása érdekében. Ebben a körben érdemes megfontolni a közzétételi kötelezettség összehangolását az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseivel, amely szerint az öt millió forintot meghaladó értékű szerződésekre vonatkozó alapadatokat mindenképpen közzé kell tenni. • A Hatóság javasolja továbbá, hogy a fenti javaslat nyomán rendelkezésre álló adatok alapján a Kormány készítsen elemzést arról, hogy az értékhatár alatti beszerzésekre vonatkozó szabályozás hiánya megfelel-e a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének, és – különösen a nemzeti közbeszerzési értékhatárok 2025. január 1-jei emelésére tekintettel – indokolt-e ezen területet újra részletes jogi szabályozás alá vonni.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 37. §-a, valamint 37/C. §-a már előírja az ötmillió forintot elérő vagy meghaladó szerződések adatainak közzétételét, ezért további közzététel előírása nem szükséges. A 2020. évi CXXVIII. törvényben az Országgyűlés 2021. január 1-jétől hatályon kívül helyezte a Kbt. 4. § (3) bekezdését, valamint a 198. § (1) bekezdés 20. pontját. Ezzel a jogalkotó egyértelművé tette, hogy a közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósítására és ellenőrzésére nem határoz meg külön szabályokat. A törvényt módosítás – többek között – a Kormány bürokráciacsökkentésre, az eljárások egyszerűsítésére és gyorsítására irányuló törekvéseit is kifejezte. A módosítás összhangban történt a döntéssel, amely szerint a 471/2020. (X. 29.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezte a közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló 459/2016. (XII. 23.) Korm. rendeletet. Mivel a közbeszerzési értékhatárok alatti beszerzések és azok ellenőrzése jelenleg is több szempontból szabályozott terület l. pl. – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 37. §-át a kötelezettségvállalásról és pénzügyi ellenjegyzésről, 61. §-át az államháztartási kontrollokról; – a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény 7/J. §-át a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről; – a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 214-215. §-át a költségek elszámolhatóságáról és a piaci ár meghatározásáról; továbbá – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:74-76. §-át a versenyeztetési eljárásról; újabb részletes szabályozás bevezetése nem indokolt.
4.	A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023. évről vonatkozó éves elemző integritásjelentésében megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, a közbeszerzésekért felelős miniszter megkereste a hatáskörrel rendelkező Állami Számvevőszéket és Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt, hogy vizsgálják kiemelték a közbeszerzések jogtalan mellőzését. Az Integritás Hatóság jelenlegi javaslata ismételt közbeszerzési eljárás mellőzésével kötött szerződésekre vonatkozik, azon belül a közbeszerzés alóli kivételi körre

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	kivételi körökre. • 2025. december 31.-ig év során kezdeményezze az EKR-ben történő közzétételi kötelezettség előírásának beemelését a törvényi szabályozásba legalább az alábbi jogszabályi rendelkezésekben nevesített kivételi körök alapján kötött szerződések tekintetében: Kbt. 9.§ (8) bekezdés a) pontja, a Kbt. 111.§ g) pontja		hivatkozással megkötött szerződések ellenőrzését érinti két kivételi kör kiemelésével. A jelenlegi javaslattal érintett szerződések beletartoznak a Kormány fenti intézkedésével már lefedett körbe, így további intézkedés nem szükséges. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 37. §-a, valamint 37/C. §-a már előírja az ötmillió forintot elérő vagy meghaladó szerződések adatainak közzétételét. Ez vonatkozik a javaslat szerinti szerződésekre is, ezért további közzététel előírása nem szükséges.
5.	A Hatóság a Kbt. 115. § szerinti eljárás nyíltá alakítását, vagy ennek ellehetetlenülése esetén az eljárástípus megszüntetését (akár a vonatkozó nemzeti közbeszerzési értékhatár párhuzamos megemelésével) tekintené megfelelő megoldásnak. A nyíltá alakítás megvalósítható lehet az előjelentkezés lehetőségének biztosításával, amely az eljárás rugalmasságát sem érintené. A Hatóság a Kbt. 115. §-a kapcsán készített Beszámolóban előirányzott ellenőrzés tekintetében az ellenőrzési szempontok szigorúbb meghatározását tartja indokoltnak, továbbá a rögzített feltételek esetén az ellenőrzés lefolytatásának kötelezővé tételét. A Hatóság indokoltnak tartja a szignalizálási feltételek és az ellenőrzési kötelezettség jogszabályi szintű rögzítését.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023., valamint 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati állásponthan már kifejtésre került, az 1423/2023. (X. 4.) Korm. határozat szerinti kormányzati álláspont 34. pontjában a Kormány nem értett egyet a szabályozás felülvizsgálatával. A Kbt. 115. §-a szerinti, öt ajánlattevő közvetlen meghívásával induló eljárások alkalmazási gyakorlatáról szóló beszámolót a kormány megküldte a Korruptióellenes Munkacsoportnak. Több év adatainak elemzése nyomán a beszámoló arra a következtetésre jutott, hogy az eljárásfajtának azonosíthatóak gyengeségei, a számadatok azonban nem mutatnak visszaélésszerű jogalkalmazás elterjedtségére az eljárásfajta alkalmazását illetően. A közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer eredményei azt mutatták, hogy az eljárási hatékonyság szempontjából vizsgálva a Kbt. 115. §-a szerinti eljárások lényegesen rövidebb idő alatt folytathatóak le, mint a nemzeti nyílt eljárások és a lefolytatás költségei is alacsonyabbak. Mindezekre tekintettel – mivel az elemzés nem támasztotta alá annak indokoltságát – a beszámoló nem fogalmazott meg a szabályozási környezet változtatására, illetve útmutató felülvizsgálatára vonatkozó javaslatot. A közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési terv 2025. évi felülvizsgálatáról szóló 1086/2025. (III. 31.) Korm. határozat 6. pontjában a Kormány felkérte az Állami Számvevőszék elnökét és felhívja a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal elnökét, hogy az éves ellenőrzési terveik összeállításakor vegyék figyelembe a Kbt. 115. §-a szerinti közbeszerzési eljárást tizenkét hónapos időtartamon belül tíznél több alkalommal alkalmazó ajánlatkérők listájáról szóló tájékoztatás tartalmát. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
6.	A Hatóság javasolja, hogy a Kormány az EKR-ben elérhető adatok alapján a 2025-ös év során 2025. december 31-ig vizsgálja meg, hogy a kizárólagos jogra alapított hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokban elért szerződéses árakra milyen hatással volt az ajánlattevők fentiekben részletezett erőfölénye a 2021-2024 közötti időszakban, és ezek fényében van-e szükség további intézkedésre a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítése érdekében.	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	Figyelemmel arra, hogy a javaslatban hivatkozott eljárásfajta alkalmazásának jogszabályi alapját az európai uniós irányelvi szabályok adják, valamint arra, hogy a kizárólagos jogon alapuló hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatása annak Közbeszerzési Hatóság általi jóváhagyása és a közbeszerzési törvény által előírt szabályok betartása mellett jogszerűnek minősül, kizárólagos jogon alapuló hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokban esetlegesen tapasztalható erőfölényes árhatások vizsgálata önmagában nem feltétlenül vezet közbeszerzési szakpolitikai következtetésekhez. Egy adott szerződéses ár arányossága nem absztrakt módon, hanem a konkrét szerződés tárgyra vonatkozóan, az összes releváns körülmény és feltétel figyelembevételével kizárólag egyedileg vizsgálható mint gazdasági esemény egy adott gazdálkodó szervezet működése során. Ebből is következik, hogy a javaslatban elképzelt 2025. december 31-i céldátum a vizsgálat összetettségére és a javasolt időszak hosszára (2021–2024) tekintettel – nem biztosít reális időkeretet ahhoz, hogy egy ilyen vagy ehhez hasonló témájú vizsgálat megalapozottan lefolytatható legyen (pl. mind az ajánlatkérők, mind pedig az ajánlattevőként szerződő gazdasági szereplők megkeresése is szükséges lehet) figyelemmel az adott vizsgálatra hatáskörrel rendelkező szerv eljárásrendjét és a vizsgálat alá vont szervezetek eljárási jogait kötelezettségeit meghatározó szabályokra is. A közpénzekkel való gazdálkodás vizsgálata is több szempontból szabályozott terület pl. – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 37. §-át a

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
			kötelezettségvállalásról és pénzügyi ellenjegyzésről, 61. §-át az államháztartási kontrollokról; – a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXII. törvény 7/J. §-át a köztulajdonban álló gazdasági társaságok belső kontrollrendszeréről; – a 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 214-215. §-át a költségek elszámolhatóságáról és a piaci ár meghatározásáról; – az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény 3. §-át az Integritás Hatóságnak az európai uniós költségvetéssel való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét érintő feladatáról. A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés vonatkozásában a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 21-22. §-a tartalmazza a releváns tilalmakat. Az államháztartási kontrollok és más ellenőrzési feladatkörök folyamatos ellátására figyelemmel további intézkedés nem szükséges.
7.	A Hatóság javasolja, hogy a Kormány a 2025-ös év során 2025 december 31-ig vizsgálja meg az egyszereplős keretmegállapodásokhoz KM1-ekhez kapcsolódóan a szabályozás alábbi irányú módosításának lehetőségeit. A Hatóság továbbra is az eljárás nyílttá alakítását, vagy ennek ellehetetlenülése esetén az eljárástípus megszüntetését (akár a vonatkozó nemzeti közbeszerzési értékhátár párhuzamos megemelésével) tekintené megfelelő megoldásnak. A Hatóság javasolja az eljárás nyílttá tétele érdekében az előjelentkezés lehetőségének biztosítását, és az eljárásban való részvétel lehetőségének kiterjesztését a bejelentkezett és megfelelőnek minősített gazdasági szereplőkre. Ily módon megőrizhető lenne az eljárásfajta nagyobb rugalmassága, de fokozódna a verseny, és feltételezhetően csökkenne a színtelt ajánlatok száma. Az eljárástípus alkalmazása kapcsán készült Beszámolóban javasolt ellenőrzés feltételeinek szigorúbb meghatározását (például amennyiben egy ajánlatkérő minimum három eljárásában ugyanaz az ajánlattevő nyer; illetve amennyiben ugyanazon FAKSZ/ÁKSZ bevonásával lebonyolított eljárásban legalább 3 esetben ugyanaz az ajánlattevő nyer), továbbá a rögzített feltételek esetén az ellenőrzés lefolytatásának kötelezővé tételét. A Hatóság indokoltnak tartja továbbá a szignalizálási feltételek és az ellenőrzési kötelezettség jogszabályi szintű rögzítését az irányelvi szabályozás adta lehetőségek figyelembevételével: • a becslült érték meghatározására körében nagyobb fokú, az egyes beszerzendő tételek piaci áaira is kiterjedő vizsgálati és dokumentációs kötelezettség előírása; • az egyszereplős KM1 keretmegállapodások ajánlatkérői indokoláshoz kötése. A Hatóság javasolja továbbá, hogy a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács által a keretmegállapodásokkal kapcsolatos egyes kérdések tekintetében kibocsátott útmutató kerüljön 2026. június 30-ig kiegészítésre a fentiekben megjelölt	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A Kbt. 28. § (2) bekezdése jelenleg is előírja, hogy az ajánlatkérő köteles a becslült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. Ez vonatkozik az egy ajánlattevővel kötendő keretmegállapodásra irányuló közbeszerzési eljárásokra is. A becslült érték meghatározására vonatkozó további részletek jogalkotási eszközzel nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés a különböző eljárásfajták vagy sajátos beszerzési módszerek tekintetében. Erre vonatkozóan jogszabály módosítás nem indokolt. A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014/24/EU irányelv (a továbbiakban: 2014/24/EU irányelv) 33. cikk (1), (3) bekezdése szerint az ajánlatkérő szervek keretmegállapodásokat köthetnek, amennyiben alkalmazzák az ezen irányelvben előírt eljárásokat. Az irányelv szerint a keretmegállapodás egy vagy több ajánlatkérő szerv és egy vagy több gazdasági szereplő között létrejött megállapodást jelent. Amennyiben a keretmegállapodás megkötésére egyetlen gazdasági szereplővel kerül sor, a megállapodáson alapuló szerződéseket a keretmegállapodásban megállapított feltételek keretein belül kell odaítélni. A fentiek alapján az uniós közbeszerzési irányelv kifejezetten megengedi, hogy az ajánlatkérők olyan típusú keretmegállapodást alkalmazzanak, amely egy gazdasági szereplővel kerül megkötésre. Az egy darab gazdasági szereplővel megkötendő keretmegállapodás intézménye tehát összhangban van az ugyanabban az irányelvben rögzített közbeszerzési alapelvekkel. Az uniós irányelv ennek alkalmazását semmiféle indokolási kötelezettséghez vagy többletfeltételek igazolásához nem köti. Alkalmazási feltételek és az arra vonatkozó indokolási kötelezettség előírása jogszabályban ezért nem lehetséges, mivel a hazai jogalkotónak az uniós jogban meglévő választási lehetőséget biztosítania kell az ajánlatkérők számára. Uniós forrás felhasználása esetén a Nemzeti Fejlesztési Központ által ellátott folyamatba épített ellenőrzés során a gyakorlatban részletes vizsgálatra kerül az ajánlatkérőtől származó információk alapján, hogy az egy ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás alkalmazása az adott konkrét esetben nem eredményezi-e a közbeszerzési alapelvek sérelmét. A Kormány álláspontja szerint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács – melynek a Kbt. 182. § (2) bekezdése alapján az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy is tagja – által kiadott, a keretmegállapodásokra vonatkozó útmutató szükség szerint kiegészíthető további iránymutatásokkal. A fentiek alapján a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
8.	kockázatok kezelésének eszközeivel • A Hatóság javasolja közös munkacsoport létrehozását a 2025. december 31-ig legalább a Közbeszerzési Hatóság, a Nemzeti Fejlesztési Központ és az Integritás Hatóság részvételével, amelynek feladata az 1.2.1.-1.2.5. pontokban részletezett vertikális versenykorlátozást megvalósító ajánlatkérői gyakorlatok és azok megelőzésére szolgáló intézkedések és eszközök azonosítása, továbbá azok alapján szektorspecifikus ajánlások megfogalmazása. Ezen szektorspecifikus elemzések és ajánlások jelentős segítséget nyújthatnak az ajánlatkérők számára az eljárások jogszerű előkészítéséhez kapcsolódóan. • a Kormány vizsgálja meg és készítsen jelentést az alábbiak tekintetében: – az ajánlatkérők gyakorlatában megjelenik-e a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a közbeszerzések előkészítésével kapcsolatos útmutatójának 2.2. és 7.a) pontja és az NFK piacismereti útmutatója szerinti piacismereti feladatok elvégzése, és amely esetekben ezek elvégzésre kerültek, az ajánlatkérők teljesítik-e a kapcsolódó dokumentációs kötelezettségüket. – az ellenőrző szervezetek gyakorlata szerint megkövetelik-e az ajánlatkérőktől a piacismereti feladatok elvégzését és a közbeszerzési eljárások alkalmassági, értékelési, szerződéskötési és a szerződés teljesítéséhez meghatározott feltételek meghatározására vonatkozó szempontok dokumentálását. – a Kormány a fenti elemzések eredményeinek fényében vizsgálja meg a Kbt. 3.§ 22. pontjában opcionális előkészítési feladatként jelölt helyzet- és piacfelmérési feladatok kötelezővé tételének lehetőségeit és szükségességét a szükséges dokumentálási szint meghatározása mellett. – a Kormány vizsgálja meg továbbá, hogy indokolt-e a mesterséges versenykorlátozás 2014/24/EU irányelv 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott definíciójában szereplő fogalmi elemeinek átemelése a Kbt. 50.§ (4), 58.§ (3), 65.§ (3) és 76.§ (6) bekezdései szerinti rendelkezésekbe tekintettel arra, hogy azokat a Kbt. jelenleg hatályos törvényszövege nem tartalmazza. • Az ajánlatkérők támogatása érdekében a Hatóság javasolja, hogy a jelenleg hatályos jogalkalmazási segédanyagok (útmutatók) kerüljenek kiegészítésre az alábbiak szerint: – a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a nyertes ajánlattevő kiválasztására szolgáló értékelési szempontrendszer alkalmazásáról szóló útmutatója (2025.05.29.) kerüljön kiegészítésre a súlyszámok meghatározásának objektív módszertanával. – a Kormány bővítsa a közbeszerzési eljárások előkészítésére vonatkozó útmutatót a műszaki leírások elkészítésére vonatkozó beszerzéstechnikai módszerek ismertetésével. Az útmutató hasznos eszköz lehet arra, hogy az ajánlatkérők számára gyakorlatban alkalmazható iránymutatást adjon ahhoz, hogy milyen módon tudják	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A Kbt. 182. § (2)-(3) bekezdése alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak egyaránt tagja – a közbeszerzésekért felelős miniszter által kijelölt személy, – az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy, – a Közbeszerzési Hatóság elnöke. Erre tekintettel nem szükséges külön munkacsoport felállítása, az Integritás Hatóság erre irányuló ajánlása megfelelően kezelhető a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács jelenlegi munkabizottsága keretében is. Unió forrás felhasználása esetén a Nemzeti Fejlesztési Központ által ellátott folyamatba épített ellenőrzés során a gyakorlatban részletes vizsgálatra kerül az ajánlatkérőtől származó információk alapján, hogy az adott konkrét esetben az ajánlatkérő milyen módszerrel állapította meg a becsült értéket, mely alkalmassági, értékelési, szerződéskötési és a szerződés teljesítéséhez meghatározott feltételeket kíván alkalmazni a konkrét ügyben; szükség esetén az is vizsgálatra kerül, hogy milyen indokok alapján jár el adott módon az ajánlatkérő. A Kormány ezen ellenőrzési hatásköre egyedi ügyekre terjed ki. Az ajánlatkérők gyakorlatának átfogó vizsgálata azonban túlmutatna a fejlesztéspolitikai jogszabályok által előírt (az EUTAF és az Európai Bizottság által rendszeresen auditált) ellenőrzésen, így erre a Kormány részéről nem kerülhet sor. Ehelyett felhívjuk az Integritás Hatóság figyelmét, hogy a Tanács (EU) 2022/2506 végrehajtási határozata (51) preambulumbekkezdése szerint Magyarország arra vállalt kötelezettséget, hogy teljesítménymérési keretrendszert dolgoz ki a közbeszerzések hatékonyságának és költség hatékonyságának értékelésére. Az 1425/2022. Korm. határozatban meghatározott keretrendszernek a Bizottság általi értékelése alapján a Tanács úgy véli, hogy Magyarország megtette a vonatkozó kulcsfontosságú végrehajtási lépést, és teljesítette kötelezettségvállalásait ezzel az intézkedéssel kapcsolatban. A Kbt. 28. § (1) bekezdése írja elő, hogy az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyra és becsült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Ezt az ajánlatkérő a Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint írásban köteles dokumentálni. A Kbt. 3. § 22. pontja a közbeszerzés előkészítésébe tartozó tevékenységek példázó felsorolását tartalmazza. Az, hogy egy adott közbeszerzési eljárás megfelelő előkészítéséhez mikor milyen tevékenységek szükségesek, az ajánlatkérő feladata és felelőssége eldönteni. Az előkészítésre vonatkozó további részletek jogalkotási eszközzel nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés. Erre vonatkozóan jogszabály módosítás nem indokolt. Amellett, hogy a Kbt. 2. § (2) bekezdése általános jelleggel és valamennyi eljárási cselekményre vonatkozóan rögzíti az egyenlő bánásmód elve alkalmazandóságát, a Kbt. számos részletszabálya – így pl. az Integritás Hatóság által felsoroltak vagy a Kbt. 117. § (7) bekezdése – konkrét eljárási cselekmények tekintetében is kifejti az alapvetet. Figyelemmel arra, hogy az uniós jogot a hazai jogszabályokba átültető rendelkezéseket, amennyire csak lehetséges, az uniós joggal összhangban, annak megfelelően kell értelmezniük a tagállami jogalkalmazó szervezeteknek (az uniós jog ún. közvetett hatályának elve), az egyenlő bánásmód elvét is egészében az uniós jog szerinti tartalommal szükséges alkalmazni. Az egyenlő bánásmód elve az uniós joggyakorlat szerint magában foglalja az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmát is, illetve általánosan azon követelményt támasztja, amely szerint „az összehasonlítható helyzeteket nem lehet eltérő módon kezelni, hacsak ez objektív módon nem indokolható.” (C-21/03. sz. és C-34/03. sz. egyesített ügyek) Az egyenlő bánásmód elve jelenleg a Kbt. szabályozása alapján átfogó, mindenre kiterjedő és az uniós jog szerinti tartalommal bíró követelmény. Így ezzel kapcsolatos törvénymódosítás nem szükséges. A Kormány álláspontja szerint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács – melynek a Kbt. 182. § (2) bekezdése alapján az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy is tagja – által kiadott vonatkozó útmutatók szükség szerint kiegészíthetők további iránymutatásokkal A fentiek alapján a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	ügy specifikálni a beszerzési igényüket, hogy azáltal biztosítható legyen a magasabb szintű verseny az ajánlatkérői igények teljesülése mellett. Az útmutató elkészítéséhez alapot adhatnak a műszaki specifikációk nemzetközi beszerzési szakmai sztenderdjei is. – A Hatóság javasolja továbbá a részekre bontás tilalmára vonatkozó hatósági útmutatóhoz készített példatár mintájára a mesterséges egyesítés esetkörüre vonatkozóan is konkrét gyakorlati eseteket felvonultató segédanyag készítését. • A beszerzési tárgyak mesterséges egyesítése tekintetében tett megállapításokhoz (lásd 1.2.5. pont) kapcsolódóan a Hatóság javasolja, hogy a Közbeszerzési Hatóság vizsgálja felül a hirdetményellenőrzési tevékenységére vonatkozó 2024.02.22-i közleményét és gyakorlatát, kibővítvé az NFK 2024.12.16-án kiadott közleményében foglaltakkal, kiemelt figyelemmel a mennyiségi alapú részajánlattétel, továbbá a piackoncentráció vizsgálati szempontjaira. A piackoncentráció vizsgálatát ebben a körben elsődlegesen a központi beszerző szervezetek közbeszerzési eljárásai tekintetében tartja szükségesnek a Hatóság.		
9.	A versenyjogi vonatkozású kérdések megfelelő kezelése érdekében az Integritás Hatóság javasolja, hogy: • a Gazdasági Versenyhivatal, a Közbeszerzési Hatóság, a Nemzeti Fejlesztési Központ és az ellenőrző szervezetek – az EUTAF-ot és a Hatóságot is ideértve – részvételével alakuljon munkacsoport, amely a módszertani anyag kiadásával támogatja a közbeszerzési eljárások szereplőit; a módszertani anyag a Gazdasági Versenyhivatal és a Közbeszerzési Hatóság 2023-ban közzétett, a közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós kockázatokkal és kartellmegállapodásokkal kapcsolatos szakmai iránymutatásához hasonlóan alkalmas lenne a közbeszerzési eljárások szereplői támogatására; • a Gazdasági Versenyhivatal a közbeszerzési eljárásokban feltárt, feltételezett jogszabálysértések tekintetében benyújtandó panaszok/bejelentések sikerességének fokozása, a jogsértések következményeinek megfelelő érvényesítése érdekében tegyen közzé módszertani segédanyagot, amelyben részletes eligazítást ad a panasz, illetve a bejelentések közötti különbségekről, felhívja a figyelmet a panaszok/bejelentések tipikus hibáira, buktatóira, és ismerteti, hogy milyen mértékű bizonyítottságot vár el a bejelentések/panaszok tekintetében, milyen bizonyítékokat tart elegendőnek az eljárás megalapozásához, milyen dokumentumok, információk benyújtását igényli, mely esetben minősíti a bejelentésként megtett jelzést panaszként; • a Gazdasági Versenyhivatal a honlapján közzétett, kifejezetten ajánlatkérőknek szánt panasz-úrlaphoz hasonlóan tegyen közzé külön űrlapot arra az esetre, ha az ajánlatkérő a jelzését bejelentésként kívánja előterjeszteni.	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	A Kbt. 182. § (2)-(3) bekezdése alapján a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak egyaránt tagja – a Gazdasági Versenyhivatal elnöke – a közbeszerzésekért felelős miniszter által kijelölt személy, – az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy, – a Közbeszerzési Hatóság elnöke. Erre tekintettel nem szükséges külön munkacsoport felállítása, az Integritás Hatóság erre irányuló ajánlása megfelelően kezelhető a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács jelenlegi munkabizottsága keretében is. Az ajánlás 2. elemében felvetett információk már most is megtalálhatóak a GVH honlapján az alábbiak szerint: A panasz és bejelentés közötti különbség: https://gvh.hu/fogvasztoknak/hogyan_fordulhat_a_gvh_hoz/panasz_es_b_ejelentes/panasz_es_bejelentes Milyen információk szükségesek a panaszhoz, bejelentéshez: https://gvh.hu/fogvasztoknak/hogyan_fordulhat_a_gvh_hoz/kozbeszerzesi-eljarasok-ajanlatkeroi-szamara/kozbeszerzesi-eljarasok-ajanlatkeroi-szamara Mely esetben minősíti át a GVH a bejelentést panasszá: Ez az információ jelenleg a nyilvánosan elérhető, a belső ügyintézési rendről szóló 7/2021. (V.31.) GVH utasítás 60. § (2) bekezdéséből ismerhető meg, https://njt.hu/jogszabaly/2021-7-B0-77 A Gazdasági Versenyhivatal eleve minden közbeszerzési kartellt érintő jelzést – saját adatkérései révén egyéb forrásból is, azaz nem csupán a panaszos vagy bejelentő nyilatkozataira támaszkodva – feltár, ezért a panaszos és bejelentések sikere nem az eljárásjogi vagy módszertani ismeretek meglétén vagy meg nem létén múlik. A Gazdasági Versenyhivatal álláspontja szerint az „elvárt” (jogi) bizonyítottság szintjének bemutatása olyan mértékű egyedi jogértelmezést felfedő – nem absztrahálható – hatósági iránymutatást takarna, amely kockáztatná a GVH uniós (ECN+ Irányelv) és nemzeti tagállami jog szerinti diszkrecionális jogkörét, egyben veszélyeztetné a GVH jövőbeli eljárásindításait is, mivel az „elvárt” dokumentumok vagy információk nyilvánosságra hozatala éppen az ellenkezőjét válthatja ki egyes vállalkozásokban azáltal, hogy e cégek az esetlegesen versenykorlátozó üzletpolitikájukat a hatósági fókuszpontokra tekintettel alakítják, ezzel egy egészséges versenyhelyzetet színelve. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter továbbítja az Integritás

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	A Hatóság javasolja végezetül, hogy a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja kerüljön kiegészítésre a Kbt. 25. §-a szerinti, a verseny tisztaságának sérelmét eredményező jogsértésekre való utalással. A Hatóság megítélése szerint a kizárással fenyegetettség megfelelő visszatartó erőt jelenthetne a tárgyi jogsértések tekintetében.		Hatóság javaslatát a Gazdasági Versenyhivatal részére. A Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja értelmében ki kell zárni az eljárásból azt a gazdasági szereplőt, amely esetében az ajánlatkérő bizonyítani tudja, hogy az adott közbeszerzési eljárásban a gazdasági szereplő más gazdasági szereplővel a verseny torzítására irányuló megállapodást kötött. A Kormány álláspontja szerint ezt szükségtelen kiegészíteni a Kbt. 25. §-a szerinti, a verseny tisztaságának sérelmét eredményező jogsértésekre való utalással, mivel a Kbt. 62. § (1) bekezdés m) pontja ezt már tartalmazza (ki kell zárni az eljárásból azt a gazdasági szereplőt, amely „esetében a 25. § szerinti összeférhetetlenségből, illetve a közbeszerzési eljárás előkészítésében való előzetes bevonásból eredő versenytorzulást a gazdasági szereplő kizárásán kívül nem lehet más módon orvosolni”). A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
10.	A Hatóság általános versenyjogi jogsértések tekintetében tett javaslatain túlmenően javasolja, hogy a Kormány vizsgálja meg a GVH a közbeszerzési verseny tisztaságát érintő korrupciós kockázatokkal és kartellmegállapodásokkal kapcsolatos szakmai iránymutatásának kiegészítését kifejezetten a színlelt ajánlatokra vonatkozóan azon szempontrendszer kidolgozásával, amely segítheti annak azonosítását, ha egy ajánlattevő a közbeszerzési eljárásban nem valós ajánlattételi szándékkal vesz részt, és amelyek fennállása esetén az ajánlatkérő köteles a GVH-hoz bejelentést tenni és/vagy a Kbt. 62. § (1) bekezdés o) pontja szerint kizáró okot alkalmazni.	A Kormány a javaslattal egyetért.	A Gazdasági Versenyhivatal az iránymutatást a Közbeszerzési Hatóság és a GVH a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023-2026) szóló cselekvési tervről szóló 1118/2023. (III. 31.) Korm. határozat 16. pontjában foglaltaknak történő megfelelés érdekében készítette el és tette közzé saját honlapján, amely a következő címen érhető el: https://gvh.hu/pfile/file?path=/szakmai_felhasznaloknak/Kartell_szakmai_iranymutatas_KH_GVH_vegleges.pdf1&inline=true Saját szakmai iránymutatását a Tpv-t-ben rögzített autonóm jogállásból adódóan kizárólag a Gazdasági Versenyhivatal jogosult felülvizsgálni. <u>Intézkedés:</u> A közbeszerzésekért felelős miniszter továbbítja az Integritás Hatóság javaslatát a Gazdasági Versenyhivatal részére.
11.	• a Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy a 2025. december 31-ig-ös év során vizsgálja meg a becslült érték meghatározására vonatkozó, Kbt. 28.§ (2) bekezdésében meghatározott módszerek felülvizsgálatának szükségességét annak érdekében, hogy a közbeszerzési eljárások becslült értéke hatékonyabban tükrözze a piaci árakat. • a Hatóság javasolja továbbá, hogy a Kormány vizsgálja meg annak szükségességét, hogy a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényre juttatása érdekében kötelezővé teszi a helyzettérfelméréshez kapcsolódó, fentiekben megjelölt döntéselőkészítő anyagok dokumentálási kötelezettségét. Ehhez kapcsolódóan javasoljuk sablondokumentum vagy gyakorlati szempontú ellenőrző lista készítését az NFK piacismereti útmutatójának 1. sz. mellékletének mintájára.	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A Kbt. 28. § (1) bekezdése írja elő, hogy az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást – a beszerzés tárgyra és becslült értékére tekintettel – megfelelő alapossággal előkészíteni. Ezt az ajánlatkérő a Kbt. 46. § (1) bekezdése szerint írásban köteles dokumentálni. A Kbt. 28. § (2) bekezdése külön is előírja, hogy az ajánlatkérő köteles a becslült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. A Kbt. 28. § (2) bekezdése a becslült érték meghatározására vonatkozó objektív módszerek példálózó felsorolását tartalmazza. Az, hogy egy adott közbeszerzési eljárás megfelelő előkészítéséhez mikor milyen tevékenységek szükségesek, az ajánlatkérő feladata és felelőssége eldönteni. A dokumentálási kötelezettség egyaránt vonatkozik minden előkészítési cselekményre. Az előkészítésre vonatkozó további részletek jogalkotási eszközzel nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés. Erre vonatkozóan jogszabály módosítás nem indokolt. A Kormány álláspontja szerint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács – melynek a Kbt. 182. § (2) bekezdése alapján az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy is tagja – által kiadott, a közbeszerzési eljárások előkészítésére vonatkozó útmutató szükség szerint kiegészíthető további iránymutatásokkal. A fentiek alapján a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
12.	A fentieknek megfelelően a Hatóság az alábbi javaslatokat teszi: • javasolja, hogy a Kormány 2025. december 31-ig vizsgálja meg a közbeszerzési eljárás előkészítésébe és bonyolításába az ajánlatkérő által bevont szakemberek tekintetében a Kbt. 27.§ (3) bekezdésében felsorolt szakértelmek megfelelőségét abból a szempontból, hogy a helyzet- és piacfelméréshez szükséges, az Európai Bizottság ProcureCompEU keretrendszerben megjelölt kompetenciák biztosítottak-e ezen jogszabályi rendelkezés által. Amennyiben a Kormány úgy ítéli meg, hogy a jelenleg hatályos szabályozás nem igényel módosítást, abban az esetben javasoljuk jogalkalmazást segítő	A Kormány a javaslattal egyetért.	A Kormány a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési terv 2025. évi felülvizsgálatáról szóló 1086/2025. (III. 31.) Korm. határozat 2. d) pontjában felhívta a közigazgatási és területfejlesztési minisztert, hogy készítse el a közbeszerzési szakma professzionalizálására vonatkozó stratégiát. Határidő: 2025. november 30. <u>Intézkedés:</u> A közigazgatási és területfejlesztési miniszter a stratégia előkészítése során az Integritás Hatóság javaslatait megfontolja.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	útmutatóban egyértelműsíteni, hogy az eljárás előkészítésébe bevont mely szakértelmet biztosító személy feladatát képezi a helyzet- és piacfelmérés elvégzése, tekintettel a Jelentés megállapításaira. • a Hatóság javasolja, hogy a Kormány vizsgálja meg az ajánlatkérők nevében a közbeszerzési eljárások előkészítésébe bevont személyek részére képzési program megszervezését a helyzet- és piacfelmérési módszerekkel kapcsolatban, tekintettel arra, hogy ezen kompetenciák a teljesítménymérési keretrendszer fentiekben hivatkozott eredményei alapján szinte teljes mértékben hiányoznak. A képzések részét képezheti az EKR adatbázisai piacelemzést támogató szempontú használatának oktatása is (pl. hatékony keresési módszerek az eredménytájékoztató adatok vagy a szerződéstár adatbázisában).		
13.	A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy támogassa azokat a megoldásokat, amelyek az előzetes piaci konzultációkban résztvevő gazdasági szereplők számának emelkedését eredményezhetik: • ismételten elérhetővé javasolt tenni a meghirdetett előzetes piaci konzultációkat az EKR fő oldaláról, külön almenüből (az Eljárástárban való elérhetőség megtartása mellett) • a "jövőbeni üzleti lehetőségek" meghatározás helyett az "előzetes piaci konzultációk" megjelölés alkalmazása javasolt az EKR-ben; • az előzetes piaci konzultációk hatékonyságának növelése érdekében a Hatóság fontosnak tartja az EKR-ben bonyolított előzetes piaci konzultációk megvalósítására vonatkozó eljárásrend egyszerűsítését; • soron kívüli intézkedést igényel az EKR-ben annak biztosítása, hogy az érdeklődő gazdasági szereplők személye ne válhasson egymás előtt ismertté sem a folyamat során, sem annak lezárásakor; • az EKR automatikusan értesítse a közbeszerzési eljárás megindításáról azon gazdasági szereplőket, akik az előzetes piaci konzultáció iránt érdeklődést jeleztek; • annak biztosítása az EKR-ben, hogy az ajánlatkérő az EPK meghirdetésekor arról közvetlenül is értesíthesse az általa ismert piaci szereplőket; • a Hatóság fontosnak tartja az EPK tekintetében annak jogszabályban történő rögzítését, hogy a konzultáció alkalmazása csak akkor válthatja ki a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi ok előírásának kötelezettségét, ha a konzultációt követően a 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet alapján az előzetes piaci konzultáció során minimálisan konzultációra bocsátandó tartalom már nem változik lényegesen, vagy kifejezetten a konzultációban beérkező észrevételek hatására, azokkal összefüggésben módosul. A pontosítás segíthetné a Közbeszerzési Hatóság által az EPK-k tekintetében végzett ellenőrzés során érvényesíthető elvárások egyértelművé tételét is. • a Hatóság megítélése szerint kérdéseket vet fel továbbá, hogy mennyiben tekinthető	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	A Nemzeti Fejlesztési Központban jelenleg is folyamatban van az EKR EPK funkciója működésének felülvizsgálata és a működés módosításának előkészítése. A jelenleg előkészítés alatt lévő változtatások között szerepel az EPK működés olyan módosítása, hogy az abban résztvevő gazdasági szereplők személye ne válhasson egymás előtt ismertté. Az EPK-ban részt vevőknek a közbeszerzési eljárás megindításáról szóló automatikus értesítésére vonatkozó javasolt fejlesztés helyett a Kormány az EKR keresési és automatikus értesítési funkcióinak használatát tartja helyesnek, figyelemmel arra, hogy a közbeszerzési eljárás meghirdetésére a hirdetmények szolgálnak, és a javaslat szerinti közvetlen értesítés a Kbt. 2. § (1)-(2) bekezdésben foglalt alapelveknek való megfeleltethetősége is kérdéses. Intézkedés: Az EKR EPK funkció fejlesztés további előkészítése során a Nemzeti Fejlesztési Központ – a Kormány fenti álláspontját figyelembe véve – megfontolja az Integritás Hatóság javaslatainak jövőbeli megvalósíthatóságát. A 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet 9. § (6) bekezdése szerint a Közbeszerzési Hatóság a hirdetmény-ellenőrzési hatáskörében eljárva ellenőrzi az előzetes piaci konzultációkban az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló kormányrendeletben foglalt szabályoknak megfelelő lefolytatását azon eljárások tekintetében, amelyek esetén a kormányrendelet szerinti előzetes piaci konzultáció lefolytatása kötelező. Az EPK és a közbeszerzési eljárás tartalmi összevetése csak esetről-esetre végezhető el, az erre vonatkozó további részletek jogalkotási eszközzel nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés. Erre vonatkozóan jogszabály módosítás nem indokolt. A 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdés c) pontja jelenleg is előírja, hogy az előzetes piaci konzultáció során az ajánlatkérő köteles a beérkezett véleményekről, a véleményekkel kapcsolatos álláspontjáról – amennyiben az ajánlatkérő a beérkezett véleményt figyelmen kívül hagyja, akkor ennek szakmai indokáról – és a vélemények alapján a dokumentumokban végrehajtott érdemi jelentőségű módosításokról összefoglalót készíteni. Ennek elmaradása közbeszerzési jogsértés, amellyel szemben jogorvoslati eljárás indítható. Ezzel kapcsolatban további intézkedés nem szükséges. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik róla, hogy a teljesítménymérési keretrendszer működtetésében részt vevő független szakértőkkel, illetve független szervezetek képviselőivel működő munkacsoportban az Integritás Hatóság keretrendszerre vonatkozó javaslata megfontolásra kerüljön. A 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdésének módosítására vonatkozó javaslattal a Kormány nem ért egyet, mivel az egyes

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	az EPK lefolytatását előíró jogszabályi szándék megvalósultnak abban az esetben, ha az ajánlatkérő minden esetlegesen beérkező észrevételt elutasít, az eredetileg meghirdetett tartalmakon nem módosít (majd utóbb az eljárásban csak egy ajánlat érkezik); • a Hatóság megítélése szerint lényeges, hogy az ajánlatkérők a beérkező észrevételekre érdemben legyenek kötelesek reagálni, azaz válaszukat szakmai szempontból részletesen indokolni legyenek kötelesek; • Teljesítménymérési Keretrendszer vizsgálja azt is - legalább az egy gazdasági szereplő részvételével megvalósuló előzetes piaci konzultációk esetében -, hogy mennyire jellemző, hogy éppen az az egy gazdasági szereplő vesz csak részt az EPK-ban, aki később a közbeszerzési eljárásban is indul; • a 63/2022. (II. 28.) Korm. rendeletet illetően a Hatóság indokoltan tartja azon eljárási szabályok kiigazítását, amelyek azt határozzák meg, hogy a közös ajánlatkérők által folytatott közbeszerzési eljárásokban az egyajánlatos eljárások mely ajánlatkérőnél veendőek figyelembe.		ajánlatkérők saját egyajánlatos arányszámának meghatározása során az egyajánlatos közbeszerzési részek nem vehetők többszörösen figyelembe, ezért egy db egyajánlatos közbeszerzési részt nem lehet párhuzamosan több db ajánlatkérőhöz hozzárendelni akkor sem, ha közös ajánlatkérésre került sor. A fenti intézkedéseken túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
14.	A megvalósított fejlesztés előrelépést jelent, azonban a kiegészítő tájékoztatáskérések anonimitását nem biztosítja, továbbá a tekintetben sincs összhangban a Hatóság korábbi javaslatával, hogy nem garantálja az ajánlatok anonimitását a bontás (vagy legalább az ajánlattételi határidő lejárta) időpontjáig: már az ajánlat benyújtásától megismerhetővé teszi az ajánlatkérő számára az ajánlattevő személyét. Az eredeti javaslattal elérni kívánt céllal ellentétben hat az is, hogy az EKR az eljárás iránti érdeklődést jelző gazdasági szereplő nyilatkozatától teszi függővé az anonimitás biztosítását, nem automatikusan. A Hatóság - az előzőek tekintetében - indokoltan tartja az EKR működésének kiigazítását.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Az EKR biztosítja, hogy a gazdasági szereplők anélkül tölthessék le az adott eljárás közbeszerzési dokumentumait, hogy az ajánlatkérő az adott gazdasági szereplő személyét megismerhesse. A gazdasági szereplő ezzel a lehetőséggel szabadon élhet, az EKR működés módosítása szükséges. A kiegészítő tájékoztatás kérés és az ajánlat benyújtására vonatkozik a Kbt. 41. § (1) bekezdése, miszerint az ajánlatkérő és a gazdasági szereplők között a közbeszerzési eljárással kapcsolatos, e törvényben vagy végrehajtási rendeletében szabályozott minden nyilatkozat vagy más információ közzétevése – ha e törvényből más nem következik – írásban, elektronikus úton történik. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:7. § (2) bekezdés szerint, ha a Ptk. eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta; továbbá a Ptk. 6:7. § (3) bekezdés értelmében írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közzétételére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változtatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor. A fentiek alapján, ha a közbeszerzési eljárásban a gazdasági szereplő jognyilatkozatát kíván tenni, az általános polgári jogi szabályok alapján nem lehet eltekinteni attól, hogy legalább a személye azonosítható legyen. A fentiek miatt az Integritás Hatóság javaslata nem megvalósítható, ellentétes a legalapvetőbb jogügyleti előírásokkal. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
	Indokolt megvizsgálni és nyilvánosságra hozni, hogy miért nincs lehetőség az ajánlattételi határidő lejárta és a bontás közötti várakozási idő teljes kiiktatására vagy például - a DKÜ Portál Rendszerhez hasonlóan - valóban minimálisra (ott: 5 perc) csökkentésére. Akadályok azonosíthatósága hiányában a Hatóság szükségesnek látja a várakozási idő kiiktatását.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Ahogy már a 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésre tett kormányzati válaszban kifejtésre került, a várakozási időre vonatkozó jogszabályi előírás célja, hogy az EKR esetleges üzemzavara esetén technikailag biztosított legyen az üzemzavar – ajánlatok automatikus felbontását megelőző – jelzésének, illetve a bontás felfüggesztésének és az ajánlattételi határidő meghosszabbításának a lehetősége. Az EKR-ben az ajánlat vagy részvételi jelentkezés annak benyújtásával időzár alá kerül, az senki által nem megtekinthető, nem módosítható, így a várakozási idő kapcsán integritási kérdés fel sem merülhet. A Kormány a javasolt vizsgálatot a várakozási idő csökkentésének lehetősége tekintetében az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet módosításának előkészítése során lefolytatta, és az előbbieken leírt célt figyelembe véve döntött úgy, hogy a 2025. március 1-jén vagy azt követően megindított eljárások esetében a bontás előtti várakozási idő (120-ról) 60 percre csökkenjen. A várakozási idő ennél rövidebbre való csökkentése nem lehetséges, mivel az veszélyeztetné a fenti technikai beavatkozási funkciót (esetleges üzemzavar miatt az ajánlattételi határidő szükséges meghosszabbítása érdekében az automatikus felbontások bekövetkezésének felfüggesztése).

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	A Hatóság javasolja olyan EKR funkció fejlesztését, amely rendszeres időközönként (például negyedévente vagy félévente) értesítést küld az ajánlatkérőnek a nyitott dinamikus beszerzési rendszereiről, emlékeztetve a lezárás esetleges szükségességére.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges. A Kbt. 3 § 5a. pontja értelmében az EKR a közbeszerzésekért felelős miniszter által üzemeltetett központi közbeszerzési nyilvántartás és a közbeszerzési eljárások elektronikus lebonyolítását támogató informatikai rendszer. Az EKR e definíció mentén került kialakításra, így a rendszernek nem feladata az ajánlatkérők belső ügyviteli folyamatait átvenni. Erre tekintettel esetleges ajánlatkérői feladatokra vonatkozó általános emlékeztető funkciók kialakítása nem szerepel az EKR fejlesztési tervei között. Egyebekben rögzítendő, hogy a 2014/24/EU irányelv 34. cikk (8) bekezdése eleve csak abban az esetben írja elő eredménytájékoztató hirdetmény feladását a rendszer megszűnéséről, ha a dinamikus beszerzés rendszernek az eljárást megindító felhívásban feltüntetett időtartamát az ajánlatkérő megváltoztatja. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
	A Hatóság már megelőző évi integritásjelentéseiben is kezdeményezte az elektronikus iratbetekintés lehetővé tételét az összegezés megküldését követően. A Hatóság ezen javaslatát továbbra is fenntartja, a jelentésben részletezett indokokra tekintettel.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023., valamint 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, a Kormány nem értett egyet az iratbetekintés elektronikus úton történő biztosításával, mivel az iratbetekintés céljával arányosan, azaz csak a jogorvoslathoz való jog gyakorlásához feltétlenül szükséges mértékben van lehetőség a másik ajánlattevő ajánlatának megtekintésére, ezért az ajánlatkérő közvetlen felügyelete nélküli, távolról történő elektronikus betekintés nem megengedhető. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
	Figyelemmel arra, hogy a magyar szabályozás jelenleg nincs összhangban az uniós jogi követelményekkel a „közjogi szervezet” fogalmának meghatározása tekintetében, a Hatóság javasolja a 2024. év végén elfogadott módosítás soron kívüli hatálybaléptetését.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	A Kbt. 97/F. § bekezdése értelmében az 5. § (1) bekezdés e) pontjának módosított tartalma 2025. december 30. napja után alkalmazandó figyelemmel a rendelkezés alkalmazásához szükséges felkészülési időre.
15.	- A 2024. februárjától hatályos, Kbt. 5. § (3) bekezdése tekintetében a Hatóság javasolja annak egyértelművé tételét, hogy a jogalkotó mit ért a „közvetlenül az Európai Unióból származó forrásból finanszírozzák” meghatározás alatt. - Figyelemmel arra, hogy a Hatóság ismeretei szerint a „támogatás” fogalmának értelmezési anomáliái auditok során is felmerültek, a Hatóság javasolja a Kbt. 5. § (2)-(3) bekezdése tekintetében alkalmazandó „támogatás”-fogalom tárgyában módszertani anyag kiadását, amely – a megfelelő jogalkalmazási gyakorlat kialakítása érdekében, egyebek mellett – részletezi a TAO támogatások tekintetében felmerülő közbeszerzési kötelezettség vizsgálata szempontjából releváns szempontokat, elhatárolási kérdéseket.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A közbeszerzésekért felelős miniszter a Nemzeti Fejlesztési Központ útján – értelemszerűen nem kötelező erejű – állásfoglalásában erre irányuló megkeresés esetén eddig is közölte, hogy jogértelmezése szerint mire vonatkoztatható a Kbt. 5. § (3) bekezdése. A Kormány közbeszerzési szakpolitikai területének álláspontja szerint a Kbt. 5. § (3) bekezdésében írt „közvetlenül az Európai Unióból származó forrást” az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2018. július 18-i 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi (EU, Euratom) rendeletben szereplő „közvetlen irányítás” keretében odaítélt támogatások fogalmának megfelelően lehet értelmezni. A Nemzeti Fejlesztési Központ 2025. július 30-án közzétette a Módszertani útmutatót a társasági adókedvezmények közbeszerzési összefüggéseiről, elérhető innen: https://ekr.gov.hu/cms/hirek/modszertani-utmutato-a-tarsasagi-adokedvezmenyek-kozbeszerzesi-osszefuggeseirol További intézkedés nem szükséges.
16.	- A Hatóság üdvözlöi a tényleges tulajdonosok közbeszerzési eljárásokban való megjelenése esetköreivel kapcsolatos jogszabály-módosítás elfogadását, aggályosnak tartja ugyanakkor, hogy a módosítás több, mint egy éves várakozási időt követően, 2026. január 1-jén lép csak hatályba; javasolja a módosítás azonnali bevezetését. - A Hatóság javasolja jogszabály-módosítások, intézkedések megvalósítását, amelyek biztosítják, az ahhoz szükséges az ajánlatkérő a gazdasági szereplők vonatkozó nyilatkozatait tartalmát ellenőrizni tudja a tényleges tulajdonosi nyilvántartásból. - A Hatóság indokoltnak tartja az EKR-ben a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb)	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	A Kormány a vonatkozó Kbt. módosítás hatályba lépési időpontjának előrehozását nem támogatja a szükséges felkészülési idő biztosítása okán. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik a Kbt. 62. § (1) bekezdés k) pont kb) alpontjának 2026. január 1-jétől történő alkalmazásához szükséges jogszabálymódosításokhoz és/vagy EKR fejlesztéshez szükséges feladatok ellátásáról. A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	alpontja szerinti nyilatkozat megtételére rendszeresített nyilatkozatminta pontosítását, a Kbt. előírásaival való teljes összhang biztosítása érdekében.		
17.	- Az összeférhetetlenségi/érdekeltségi nyilatkozatok ellenőrzésére irányadó ajánlatkérői belső szabályozók kialakításának szükségességét a Kbt.-ben szükséges rögzíteni; - Indokolt a közbeszerzési szabályzatok kötelező tartalmi elemévé tenni az esetleges összeférhetetlenség bejelentésével, a helyzetek kezelésével kapcsolatos követelményeket is, annak érdekében, hogy a felismert, illetve feltárt összeférhetetlenségi helyzetek következményeinek érvényesítése se maradjon el. - A nemzetközi jó gyakorlatok alapulvételével a Hatóság javasolja az etikai szabályzatok kiadásának kötelezővé tételét, amelyek iránymutatásul szolgálhatnának a közbeszerzési eljárások ajánlatkérői oldalról bevont szereplői számára a potenciális jogsértések elkerüléséhez, az összeférhetetlenségi helyzetek felismeréséhez, a potenciális kockázatok megelőzéséhez, kezeléséhez. - A Hatóság javasolja az érdekeltségi nyilatkozatok központi gyűjtésére és ellenőrzésére irányuló rendszer kialakításának megfontolását.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023., valamint 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, a Kormány nem értett egyet a szabályozás javasolt kiegészítésével a Kbt.-ben. A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács – melyben az Integritás Hatóság is tagként képviselteti magát – 2023. május 25-én kiadta, majd 2024. május 9-én kiegészítette az összeférhetetlenséggel kapcsolatos útmutatót, ami részletezi a Kbt. előírásai alapján a kötelezettségeket. A közbeszerzési korrupció visszaszorítása és megelőzése érdekében a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2022. február 10-én elfogadta a Közbeszerzési Etikai Kódexet, mely 2022. február 11. napjától hatályos. A Közbeszerzési Etikai Kódex célja iránymutatást adni a közbeszerzési eljárások résztvevőinek – ajánlatkérőknek és gazdasági szereplőknek egyaránt – arról, hogy miként tanúsíthatnak a közbeszerzési eljárások során etikus magatartást, ezzel is hozzájárulva a közpénzek hatékony felhasználásához, a közvagyon védelméhez, a közbeszerzési eljárások tisztaságához. A Közbeszerzési Etikai Kódex ajánlás jellegű, az érintettek önként alávetetik magukat az abban foglaltaknak, illetve az alapján kidolgozhatják saját közbeszerzési etikai kódexüket. A Közbeszerzési Etikai Kódex a közbeszerzésekre irányadó jogszabályokon túlmutató, törvényi célok és alapelvek mentén a jogszabályi rendelkezések mögé tekintő helyzeteket szabályoz. További intézkedés vagy kötelezővé tétel nem indokolt. Tekintettel arra, hogy az „érdekeltségi nyilatkozatok” alkalmazása nem kötelező, hanem – a vonatkozó tanácsi útmutató alapján – választható intézkedés az ajánlatkérő részéről, központi gyűjtő és ellenőrző rendszer felállítása sem indokolt. Egyebekben a Kormány felhívja a figyelmet, hogy az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény 3. § (1) bekezdés b) pontja, valamint 3. § (3) bekezdés e) pont ea) alpontja jelenleg is előírja kifejezetten a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatban széles alanyi kör vagyonyilatkozattételi kötelezettségét. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
18.	- A jogintézmény kapcsán elért eredmények elismerése mellett a joggyakorlat további alakulásának szoros figyelemmel kísérése szükséges, annak megállapítása érdekében, hogy az elfogadott törvényt módosítások, illetve a kötelező erővel nem bíró útmutató elegendőek bizonyulnak-e a gyakorlat kiigazítására, a bírálati cselekmény rendeltetésével összhangban álló alkalmazási irányok kialakítására. - A Hatóság fenntartja azon korábbi megállapítását, hogy az áringdolásokra, illetőleg kiegészítő áringdolásokra – amelyek nem képezik részét az ajánlati kööttséggel érintett ajánlati tartalomnak –, nem indokolt az ajánlati kööttséggel terhelt ajánlati tartalomnál szigorúbb megközelítés alkalmazása. A Hatóság javasolja ezért, hogy az áringdolások, kiegészítő áringdolások további pontosítására, módosítására a Kbt. 71. § (8) bekezdés szerinti hiánypótlási korlátok alkalmazandóvá tételét. - A Hatóság felhívja továbbá a figyelmet a C 669/20. sz. Veridos ítélet 34. pontjában foglalt megállapításra, mely szerint: „Amint azt a Bíróság már többször megállapította, a tagállam, és különösen az ajánlatkérő szerv feladata, hogy meghatározza egy „kirívóan alacsony összegű” ajánlatnak minősülő rendellenességi küszöbérték kiszámításának módszerét”, vagy „rögzítse annak értékét azon feltétel mellett, hogy objektív és nem	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Az 1423/2023. (X. 4.) Korm. határozat szerinti kormányzati álláspont 27. pontjában a Kormány az Integritás Hatóság 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében a tárgybéli új útmutató kiadására vonatkozóan megfogalmazott ajánlással egyetértett. Az 1082/2024. (III. 28.) Korm. határozat 7. a) pontjában a Kormány felkérte a Közbeszerzési Hatóság elnökét, hogy a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útján gondoskodjon az aránytalanul alacsony ár vizsgálatának rendeltetészerű alkalmazását segítő útmutató elkészítéséről és közzétételéről. Az útmutatót a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács 2024. szeptember 12-én elfogadta. Az áringdolások, kiegészítő áringdolások további pontosítására, módosítására vonatkozóan az útmutató – többek között – az alábbiakat tartalmazza: „Annak sincs jogszabályi akadálya, hogy az ajánlatkérő egymást követően többször – de az arányosság elvére tekintettel – kérjen kiegészítő indokolást, ha ez szükséges ahhoz, hogy megfelelően meg tudjon győződni az ajánlati ár megalapozottságáról. (...) Azt, hogy a kiegészítő indokolás egyébként teljes körű szöveges magyarázattal, kiegészítéssel vagy csupán részleges kiegészítésekkel, pontosításokkal tehető meg, <i>esetről esetre, a körülmények gondos mérlegelésével és az indokoláskérés értelmezésével lehet megállapítani</i>, azonban bármelyik módszerrel is történik az indokolás, az a megajánlás nem módosíthatja.” Az ajánlásban említett további részletes jogalkotási eszközök nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés. Erre vonatkozóan jogszabály módosítás nem indokolt. Az útmutató felülvizsgálata jelenleg folyamatban van. Az útmutató módosítását a Hatóság keretében működő Tanács érintett munkabizottsága 2025. június 19. napján tárgyalta. A munkabizottsági ülés keretében már korábban felmerült az útmutató esetleges kiegészítése a küszöbérték meghatározásának kötelezettsége vonatkozásában, azonban a munkabizottsági ülésen részt vevő tanácstagok az erre irányuló Integritás Hatóság javaslatot leszavazták, tekintettel arra, hogy a C-285/99, C-286/99 Impresa, Mantovani ítéletek értelmében nem kell

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	hátrányosan megkülönböztető módszert alkalmazzon.” A Hatóság álláspontja szerint indokolt e tekintetben a Kbt., illetve az Közbeszerzési Hatóság keretei között működő Tanács útmutatójának felülvizsgálata, a megfelelő jogalkalmazás támogatása érdekében.		meghatározni a küszöbértéket a jogalkotónak, az csak lehetőség az Unió Bírósága szerint. A közbeszerzésekről szóló korábban hatályos 2011. évi CVIII. törvény azon rendelkezése, amely bizonyos küszöbértékeket határozott meg az alacsony ár kötelező vizsgálatára, számos jogalkalmazási problémát okozott, és az ezzel kapcsolatos tapasztalatok kifejezetten alátámasztják a törvényi szabályozás célszerűtlenségét. Erre tekintettel a Kbt. módosítása nem indokolt. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
19.	A Hatóság felhívja a figyelmet a kapcsolódó szabályozással összefüggésben a közbeszerzési előírásokkal való összhang fenntartásának, valamint az érintett ajánlatkérők, gazdasági szereplők megfelelő felkészítésének, továbbá azon változtatások eredményei megtartásának fontosságára, amelyek a megelőző években történtek a közbeszerzési eljárásokban érvényesülő verseny fokozása érdekében.	Az ajánlás szövege konkrét azonosítható javaslatot nem tartalmaz.	–
20.	• Nem indokolt az árbevételi adatok vizsgálata vonatkozásában a pénzügyi alkalmasság vizsgálata és a fenntartás tekintetében eltérő megközelítés érvényesítése a vizsgált időszak és az igazolási módok tekintetében; a Hatóság javasolja a szabályozás módosítását. • A fenntartási szabály céljára figyelemmel a szerződés aláírását követően bejelentett alvállalkozók, cserélt kapacitást nyújtó szervezetek tekintetében a megelőző lezárt üzleti év árbevételi adatai alapján indokolt a Kbt. 114. § (11) bekezdése szerinti küszöbértékek vizsgálata; ennek érdekében a Hatóság ugyancsak a Kbt. 114. § (11) bekezdése szerinti előírás kiigazítását javasolja.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	A Kormány álláspontja szerint a gyakorlatban nem érvényesül az Integritás Hatóság által látni vélt különbség a pénzügyi-gazdasági alkalmassági követelmények körében és a Kbt. 114. § (11) bekezdése alapján vizsgált árbevétel között, mivel – az alkalmasság vonatkozásában – az Integritás Hatóság által kifejtettekkel ellentétben – nem a számviteli beszámolóval már lezárt előző üzleti év releváns, hanem a „mérlegfordulónappal lezárt üzleti év” (l. 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 19. § (1) bekezdés c) pont), ami jellemzően ugyanaz, mint az előző naptári év; – ha pedig még nincs közzétéve a gazdasági szereplő számviteli beszámolója, az ajánlatkérő ugyanúgy nem tud meggyőződni az árbevételre vonatkozó nyilatkozat helytállóságáról, akár az alkalmassági követelménynek való megfelelés, akár a fenntartott közbeszerzés szempontjából vizsgálja azt. Amennyiben pedig egy adott gazdasági szereplő előző, mérlegfordulónappal lezárt üzleti éve mégsem esne egybe az előző naptári évvel (akár azért, mert a mérlegfordulónapja nem esik egybe a naptári év utolsó napjával, akár azért, mert az üzleti éve nem tesz ki egy teljes naptári évet), abban az esetben sem világos az Integritás Hatóság jelentéséből, hogy miért ne lehetne fenntartani azt a szabályozást, amely az egyik (fenntartás) jogintézménynél a naptári év, a másik (alkalmasság) jogintézménynél az üzleti év fogalmát használja. Az Integritás Hatóság javaslatában felvetettek valójában gyakorlati jogértelmezési kérdések, amelyek megítélése a Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság hatáskörébe tartozik esetleges jogvita esetén. A Kormány számára jogalkotási beavatkozás szükségessége ezen okból nem azonosítható. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
21.	A Hatóság továbbra is szükségesnek tartja a feltételes közbeszerzések kiírására vonatkozó szabályok szigorítását (a Kormányválaszra reagálva a Hatóság kiemeli, hogy a 2023. évi integritásjelentésében sem a lehetőség megszüntetésére tett javaslatot). • A Hatóság javasolja, hogy a Teljesítménymérési Keretrendszer a 2025. évre vonatkozóan közöljön adatokat: – a feltételes közbeszerzési eljárások számáról és értékéről az uniós forrásból megvalósított eljárások tekintetében külön is; – azon szerződések számáról, amelyek hatálybalépése a Kbt. 135. § (12) bekezdése alapján elmaradt, külön megadva az európai uniós forrásfelhasználással érintett szerződéseket. • A Hatóság javasolja továbbá, hogy a Teljesítménymérési Keretrendszer vizsgálja a feltételes közbeszerzési eljárásban való	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	Amint ez az Integritás Hatóság 2023., valamint 2022. évre vonatkozó éves elemző integritásjelentésében megfogalmazott megállapításokkal kapcsolatos kormányzati álláspontban már kifejtésre került, a Kormány nem értett egyet a szabályozás javasolt módosításával. Ehelyett a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2024. évi LXXIV. törvény 2025. január 1-jétől úgy rendelkezett, hogy a vonatkozó szabályozás tárgyi hatálya alá tartozó közbeszerzési eljárás kizárólag feltételes közbeszerzési eljárás keretében folytatható le figyelemmel az állami beruházásokért felelős miniszter költségellenőrzést tartalmazó véleményének szükségességére. Azon szerződések számáról, amelyek a Kbt. 135. § (12) bekezdése alapján nem léptek hatályba, az EKR strukturált elemzésre alkalmas adatot nem tartalmaz, így ezek a teljesítménymérési keretrendszer eredményei között nem vizsgálhatóak. A közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer eredményei eddig is tartalmazták a közbeszerzési eljárás költségeit mind ajánlattevői, mind ajánlatkérői oldalon, amelyek ugyanúgy érvényesülnek, akár eredményes egy adott közbeszerzési eljárás, akár nem (52-53. indikátor).

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	részvétellel, illetőleg annak kiírásával kapcsolatban – az eljárás eredménytelenné nyilvánítására, illetőleg a szerződés hatálybalépésének elmaradására tekintettel – feleslegesen felmerülő költségek nagyságrendjét ajánlattevői és ajánlatkérői oldalon egyaránt.		Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter gondoskodik róla, hogy a teljesítménymérési keretrendszer működtetésében részt vevő független szakértőkkel, illetve független szervezetek képviselőivel működő munkacsoportban az Integritás Hatóságnak a feltételes közbeszerzési eljárások számával és értékével kapcsolatban tett javaslata megfontolásra kerüljön. A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
22.	A jogorvoslathoz való jog hatékony érvényesítése és az ajánlattevők esélyegyenlőségének az egyenlő bánás alapelvének érvényesítése érdekében a Hatóság a következő változtatások megvalósítását indítványozza a 2025. év során, amennyiben szükséges, a Kbt. vonatkozó előírásainak módosítása útján: - A Hatóság álláspontja szerint az ajánlattevőt az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód alapelvére figyelemmel meg kell, hogy illesse annak a joga, hogy az ajánlatkérő az eljárásban beérkező ajánlatokat egyenlően kezelje: tehát minden ajánlatot érvénytelenné nyilvánítson, amellyel szemben a Kbt. szerinti érvénytelenségi okok fennállnak. Ez magában kell, hogy foglalja a jogorvoslathoz való jog biztosítását is. - Önmagában nem eredményezheti - a Hatóság álláspontja szerint - az ügyfélképesség hiánya megállapítását az sem, ha az ajánlattevő ajánlati ára meghaladja az ajánlatkérő rendelkezésére álló pénzügyi fedezetet; ez ugyanis nem jár automatikusan az ajánlattevő ajánlatának érvénytelenségével sem, továbbá a joggyakorlat alapján az ajánlatkérőnek lehetősége van arra, hogy a pénzügyi fedezetet megemelje (függetlenül attól, hogy az erre vonatkozó szándékáról, lehetőségeiről a jogorvoslati eljárásban, mint ellenérdekű fél, miképpen nyilatkozik). - Kiemelten fontos, hogy a Döntőbizottság ne alkalmazzon szűkítő megközelítést a kiemelt jogsértések, így például a Kbt. jogtalan mellőzése miatt indult jogorvoslati ügyekben, azaz - amennyiben a Kbt. mellőzésével kerül egy szerződés megkötésre - ne utasítsa el a jogorvoslati kérelmet amiatt, mert a kérelmező már nem kerülhet kedvezőbb helyzetbe a jogsértés megállapítása eredményeképpen (az állítólagos mellőzést megvalósító szerződéskötés tényére tekintettel).	A Kormány a javaslattal egyetért.	A Kbt. 2. § (2) bekezdése szerint az ajánlatkérőnek esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot kell biztosítania a gazdasági szereplők számára. A Kormány egyetért az Integritás Hatósággal, hogy ezt az alapelvet – és a többi törvényi alapelvet is – érvényesíteni kell a gyakorlatban. A Kbt. 73. § (1)-(4) és (6) bekezdései sorolják fel az érvénytelenségi okokat, és egyben kötelezik az ajánlatkérőt ezek alkalmazására. A Kbt. 79. § (1) írja elő, hogy az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamint ennek részletes indokáról. A jogorvoslathoz való jogot a Kbt. 148. § (2) bekezdése biztosítja annak a számára, akinek jogát vagy jogos érdekét az e törvénybe ütköző tevékenység vagy mulasztás sérti vagy veszélyezteti. Az előbbi általános szabály alapján a jogalkalmazó szervek gyakorlatában a közvetlen jog- és érdeksérelem megítélése minden esetben alapos vizsgálatot kívánó kérdés, melynek során szükséges az ügy összes körülményének vizsgálata, és az Európai Unió Bírósága által elfogadott jogértelmezési elvek alkalmazása. A Kormány nem látja lehetségesnek egyes ügyfélképességi szituációk kazuisztikus törvényi szabályozását, ugyanakkor egyetért azzal, hogy az ajánlásban foglalt kérdéseket a jogalkalmazó szerveknek az eléjük kerülő ügyekben az uniós jogi értelmezéssel összhangban kell értelmeznie. Fentiekre tekintettel a Kbt. módosítása nem indokolt. A Közbeszerzési Hatóság tájékoztatása szerint a fedezethiány önmagában nem eredményezheti az ügyfélképesség hiányának megállapítását, azt – ahogy valamennyi eljárásjogi feltétel fennállását – az eset összes körülménye alapján kell megítélni. Ilyen körülménynek minősül például az ajánlásban említett arra vonatkozó ajánlatkérői nyilatkozat, amely szerint a rendelkezésre álló fedezet mértékén felüli árat megajánló kérelmező nyertessége esetén az ajánlatkérő nem képes megemlíni a fedezetet a kérelmezői ár mértékéig, ezért vele nem tud szerződést kötni. A Döntőbizottság eljárása során a Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazza az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szabályait. Az Ákr. 62. §-a szerinti tényállásistiztázási, bizonyíték-értékelési kötelezettsége alapján a Döntőbizottságnak figyelembe kell vennie az ajánlatkérő, mint ügyfél fenti tárgyú nyilatkozatát is (Ákr. 63. §). Fentiekre tekintettel a Kbt. módosítása nem indokolt. A Közbeszerzési Hatóság tájékoztatása szerint a Döntőbizottság nem alkalmaz olyan szűkítő megközelítést, amelyet az Integritás Hatóság javaslata említ. A Kbt. mellőzésével megkötött szerződés tényének ügyfélképesség hiányát eredményező figyelembevétele törvénnyellenes lenne, hiszen jelen esetben az ügyfélképesség alapfeltétele a mellőzéssel megkötött szerződés tárgya szerinti tevékenységnek a kérelmező, mint gazdasági szereplő általi gyakorlása. A Kbt. mellőzésével történő szerződéskötés tehát nemhogy kizárja, hanem egyenesen megalapozza a kérelmező ügyfélképességét. Fentiekre tekintettel a Kbt. módosítása nem indokolt. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter a Nemzeti Fejlesztési Központ útján összefoglalót készít az Európai Unió Bíróságának a javaslatban érintett témákkal összefüggő ítéleteiről.
23.	A Hatóság álláspontja szerint – a jogorvoslati eljárásokban jellemzően kiszabott bírság-mértékeket és az arányosság elvét figyelembe véve, első lépésben legalább a következő változtatások	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	A Kbt. 150. § (4) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz a tekintetben, hogy amennyiben a kérelmező a jogorvoslati kérelmében egy adott – részekre bontott – közbeszerzés több részét is támadja, az igazgatási szolgáltatási díjat részenként kell megfizetni. Ennek megfelelően az igazgatási szolgáltatási díjnak az érintett részek szerinti

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	megvalósítása indokolt: • Amennyiben az ajánlatkérő az eljárásban biztosította a részekre történő ajánlattételt és a közbeszerzési eljárásokat megindító felhívások, kapcsolódó közbeszerzési dokumentumok jogszerűtlennek vélt azonos előírásai valamennyi vagy több rész tekintetében teljesen azonos módon kerültek előírásra, a Hatóság álláspontja szerint indokolatlan az előírások vitatására irányuló jogorvoslati kérelmek esetében a jogorvoslati díj többszöri megfizettetése valamennyi megtámadott rész tekintetében (ezek tekintetében egyébként maga a Közbeszerzési Döntőbizottság is jellemzően egy döntést hoz); • Amennyiben legalább egy előterjesztett kérelmi elem tekintetében megállapításra kerül a jogsértés, a kérelmezőnek a teljes befizetett igazgatási-szolgáltatási díj járjon vissza, a minimálisan megfizetendő igazgatási-szolgáltatási díj (300.000 Ft) összegének az ajánlatkérő által nem térített részét leszámítva. • A Hatóság javasolja, hogy a jogalkalmazók támogatása érdekében a Közbeszerzési Döntőbizottság által kiadott "A Közbeszerzési Döntőbizottság tájékoztatója a bírságolással kapcsolatos joggyakorlatáról" című szakmai anyag kerüljön kiegészítésre a különböző jogsértések tekintetében kiszabott bírságokra vonatkozó statisztikai adatokkal.		megállapítása nem többszörös, hanem egyszeres és egyben az egyetlen törvényes díjkiszabásnak minősül. Mivel a közbeszerzés célja a közbeszerzési szerződés megkötése, ehhez igazodóan a kérelmezőnek is minden egyes szerződéskötési várományra vonatkozóan meg kell fizetnie az adott rész becsült értékéhez igazodó igazgatási szolgáltatási díjat, amely ebből kifolyólag részenként fizetendő, hiszen minden részajánlat külön potenciális szerződéskötési esélyt jelent. A Kbt. 151. § (10) bekezdése szerint, ha a kérelmező jogorvoslati kérelme több kérelmi elemet tartalmaz, de a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügy érdemében hozott határozatában csak ezek egy részének ad helyt, az igazgatási szolgáltatási díjnak a saját bevételeivel csökkentett részét az alapos és alaptalan kérelmek arányának figyelembevételével téríti vissza a kérelmezőnek. A Kbt. 145. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Akr. 126. § (2)-(3) bekezdései szerint: „(2) A jogvitás eljárásban a hatóság az eljárási költségek viselésére kötelezi a) a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet, b) a kérelemnek helyt adó döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet. (3) Ha a határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség arányos viselésére kötelezi a kérelmező ügyfelet és az ellenérdekű ügyfelet.” A fenti jogszabályi rendelkezésekkel ellentétes – emellett az ellenérdekű ügyféllel szemben pedig az Ákr. 2. §-a szerinti jogszerűség elvébe ütköző – lenne az Integritás Hatóság által javasolt azon eljárás, hogy a jogvita részbeni megnyerése esetén is az igazgatási szolgáltatási díj teljes összege járjon vissza a kérelmezőnek. Ez visszahozná azt a korábbi – a jelenlegi szabályozással orvosolt – rossz gyakorlatot, hogy a kérelmező nem érdekelt a tényleges jogérvényesítéshez szükséges számú, megalapozott kérelmi elem előterjesztésében, mivel bár a kérelmi elemek számával arányosan emelkedő mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetnie, azonban például tizből akár egyetlen kérelmi elem alapos volta esetén is visszajárna részére a többi kilenc elemre megfizetett díj. A fentiek vonatkozásában további intézkedés nem szükséges. A Közbeszerzési Hatóság a különböző jogsértések tekintetében kiszabott bírságokra vonatkozó statisztikai adatok közzétételére vonatkozó javaslatot támogatja, azonban a Közbeszerzési Hatóság jelezte, hogy a bírságokra vonatkozó statisztikai adatok kinyeréséhez erre irányuló informatikai fejlesztés megvalósítása szükséges. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter a Nemzeti Fejlesztési Központ útján megkeresi a Közbeszerzési Hatóságot annak egyeztetése céljából, hogy a közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer eredményeiből, valamint az EKR-ből adott esetben mely adatok nyerhetők ki az Integritás Hatóság javaslatának való megfelelés céljából. A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
24.	A Hatóság javasolja • a FAKSZ intézmény megszüntetése helyett annak átalakítását, • a közbeszerzési szakma professzionalizálásának támogatását, • a szakértői tevékenység végzésre jogosult szakemberek körének és az elismert gyakorlat bővítését, A Hatóság úgy ítéli meg továbbá, hogy az ezzel kapcsolatos keretrendszer kialakításának – a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói intézmény 2026. június 30-ai megszűnési időpontjára figyelemmel – legkésőbb a 2025. év végéig meg kell történnie, a közbeszerzési szakmai szervezetek aktív bevonása mellett. A Hatóság javasolja továbbá a Btk. 420. §-ának olyan irányú módosítását, amely a közbeszerzési szakértők felelősségének	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	A Kormány a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó intézkedésekről (2023–2026) szóló cselekvési terv 2025. évi felülvizsgálatáról szóló 1086/2025. (III. 31.) Korm. határozat 2. d) pontjában felhívta a közigazgatási és területfejlesztési minisztert, hogy készítse el a közbeszerzési szakma professzionalizálására vonatkozó stratégiát. Határidő: 2025. november 30. Intézkedés: A miniszter a stratégia előkészítése során az Integritás Hatóság javaslatait megfontolja. A Btk. az általános alanyt az „aki” szóval jelöli a 420. § szerinti törvényi tényállásban, ami azt jelenti, hogy a bűncselekményt bárki elkövetheti. A speciális alany valamilyen, az általánoshoz képest különös tulajdonsággal rendelkezik, amelynél fogva az adott bűncselekményt tettesként csak ilyen személy követheti el, és ezt a speciális ismertet a törvényi tényállás nevesíti is. A tényállás nem tartozik egyértelműsíthetően az ún. „sajátképi bűncselekmények” körébe, amikor is a tettes kizárólag speciális

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	érvényesítését is biztosítja.		tulajdonságokkal bíró személy lehet, pl. hivatalos személy, ügyvéd, pénzügyi intézmény alkalmazottja. Ugyanakkor e bűncselekmény tettese a piac szereplőjeként, versenykorlátozó megállapodás megkötésére vagy összehangolt magatartás tanúsítására képes vállalkozás, illetve gazdálkodó szervezet részéről eljáró személy lehet. A közbeszerzés kiírója esetében a tényállásszerű magatartás nem a versenyjogi fogalmak egyértelmű leképezése, mivel a „nyertesként induló” gazdasági szereplővel a többi gazdasági szereplő rovására történő összejátszás – pl. a kiírási feltételek adott vállalkozásra szabása által – nem összehangolt magatartás, de eredményét tekintve egyfajta versenykorlátozó megállapodásnak tekinthető. A közbeszerzési szaktanácsadó akár a kiíró oldalán, akár a gazdasági szereplő oldalán vesz részt a közbeszerzési eljárásban, és közreműködik a versenykorlátozó megállapodás, összehangolt magatartás kialakításában pl. tanácsadással, az ajánlatkérés összejátszásának megfelelő megfogalmazásával, akkor részesi magatartást valósít meg, hiszen szakértelmével a bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan – ennek feltétele, hogy tud a közbeszerzési eredmény bűnös, a verseny korlátozását eredményező befolyásolásának céljáról – segítséget nyújt, így a Btk. 14. (2) bekezdése szerint bűnszándékkal felel. Ha a tanácsadással ő maga alakítja ki az elkövetési szándékot a gazdasági szereplőben, akkor a Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbújtóként felel. A Btk. 14. § (3) bekezdése értelmében a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. A „Versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban” tényállás módosítása tehát nem szükséges, a közbeszerzési szaktanácsadó versenykorlátozó megállapodás létrejöttében, vagy összehangolt magatartás kialakításában való közreműködése részesi magatartásként megfelelően szankcionálható a büntetőjog által. A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
25.	Az Integritás Hatóság elkötelezett a központosított közbeszerzési rendszerek költséghatékonyágának felmérése mellett és az elmúlt években következetesen azt képviselte, hogy – amint számos OECD országban ez bevett - kezdődjön el a központosított közbeszerzési rendszerek hatékonyságának elemzése. Javasoljuk, hogy a Hatóság javaslatára 2025-től bevezetett, a központosított közbeszerzést igénybe vevő intézmények visszajelzései mérésére alkalmas „ügyfélélegedettségi rendszer” eredményei alapján kerüljön sor a központosított közbeszerzési rendszerek hatékonyságának objektív és adat alapú felmérésére.	A Kormány a javaslattal részben egyetért, további intézkedés nem szükséges.	Az Integritás Hatóság 2023. évre vonatkozó Éves Elemző Integritásjelentésében megjegyezte, hogy több európai uniós tagállambeli központi beszerző szervezet által kialakított rendszer részét képezi az „ügyfélélegedettségi” mérés, így javaslatot tett ilyen gyakorlatok hazai implementálására. A Kormány felkérte a központi beszerző szerveket irányító minisztereket, hogy az általuk felügyelt központi beszerző szervek (KEF, DKÜ és NKOH) bevonásával hozzanak létre szakértői munkacsoportot az egységes módszertan kidolgozására, és vezessenek be egy olyan elégedettség mérési rendszert az általuk nyújtott központi közbeszerzési szolgáltatásokkal való elégedettség monitorozásához, amely alkalmas a szolgáltatások javítására irányuló intézkedések megvalósításához (1086/2025. (III. 31.) Korm. határozat 4. pont, valamint 1. melléklet 29. pont). Az elégedettség mérési rendszer használatának kezdete 2026. január 1-je. A Korm. határozat melléklete azt is rögzíti, hogy a visszajelzések alapján a központi beszerző szervek folyamatosan javítani tudják az általuk nyújtott szolgáltatás minőségét és hatékonyságát; valamint hogy a központi beszerző szervek a visszajelzéseket rendszeresen értékelik és szükség esetén lépéseket tesznek a szolgáltatás javítása érdekében. A fentiek alapján további intézkedés jelenleg nem szükséges.
26.	A központosított közbeszerzések területén továbbra is van tennivaló a konzisztens, a közbeszerzésben érintettek széles köre számára hozzáférhető adatok biztosítása terén. Az Integritás Hatóság javaslatai e körben továbbra is a központosított közbeszerzések adatainak jobb, részletesebb megismerésére vonatkoznak. • A központi beszerző szervezetek adatszolgáltatásának teljesítésére vonatkozó, a 1082/2024. (III.28.) Korm. határozatban előírt egységes sablon és annak részletes adattartalma további fejlesztését javasoljuk. • A jövőbeni adatszolgáltatások kapcsán javasoljuk az adatok konzorciumok szerinti bontását, azon belül a szerződött összeg konzorciumi tagok közti megosztásának	A Kormány a javaslattal részben egyetért.	Az 1082/2024. (III. 28.) Korm. határozat 4. b) pontjában a Kormány a vonatkozó egyedi szerződések gazdasági szereplők közötti megosztására vonatkozó adatok közzétételére hívta fel a központi beszerző szerveket, így a közzétett adatok eleve konzorciumi tagonként kerülnek feltüntetésre. A Kbt. 43. § (2) bekezdés e) pont eb) alpontja alapján minden ajánlatkérő jelenleg is köteles az EKR-ben közzétenni az alvállalkozói teljesítés tényleges százalékos arányát. Ez a kötelezettség a keretmegállapodásokra és azokon belül azt egyszereplős keretmegállapodásokra is vonatkozik. A központosított közbeszerzések keretében megvalósuló beszerzések részletes adatainak közzétételére és letölthető formában történő elérhetővé tételére jelenleg is az eredménytájékoztató adatbázis szolgál. Intézkedés: A közbeszerzésekért felelős miniszter a Nemzeti Fejlesztési Központ

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontja javaslat	Kormányzati álláspontja javaslat részletezése
	megadását. - Javasoljuk annak az adatnak a hozzáférhetővé tételét is, hogy az egyszereplős keretmegállapodások esetén milyen az alvállalkozói teljesítés részaránya. - Kezdeményezzük, hogy kerüljön sor fokozatosan központi beszerző szervezetként és termékkörönkénti csoportosításban a központosított közbeszerzések keretében megvalósuló beszerzések tematikus elemzésére, részletes adatainak közzétételére és letölthető formában történő elérhetővé tételére – akár az EKR felületén, akár a központi beszerző szervezetek saját honlapján. - Javasoljuk, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség terjedjen ki arra, hogy az egyes ajánlatkérők mekkora összegben, milyen módszerrel - verseny irányításával vagy közvetlen megrendeléssel – valósítanak meg a KM második részében közbeszerzéseket.		útján egyeztetést kezdeményez a központi beszerző szervekkel arra vonatkozóan, hogy az egységes sablon további fejlesztését milyen módon látják megvalósíthatónak. A fenti intézkedésen túl a Kormány részéről további intézkedés nem szükséges.
27.	- Javasoljuk a DBR-k alkalmazási tapasztalatainak megosztását, ajánlatkérői „best practice” közreadását. - Javasoljuk a DBR-ket nagyobb számban lefolytató ajánlatkérők tapasztalatainak becsatormázást, ideértve annak felmérését is, hogy az ajánlatkérők jellemzően milyen termékkörökben alkalmaznak DBR-t. - Javasoljuk annak a jelenségnek a behatóbb elemzését, hogy egyes ajánlatkérők - ez leginkább a központi beszerzők, különösen a KEF gyakorlatára jellemző – a DBR keretében, eredményeképpen keretmegállapodást kötnek. - Fenntartjuk a nyitott DBR-k jobb kereshetőségére, az EKR fejlesztésére vonatkozó javaslatunkat, illetve fontosnak tartjuk a jogintézmény alkalmazásának tudatosítását.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A Kormány álláspontja szerint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács – melynek a Kbt. 182. § (2) bekezdése alapján az Integritás Hatóság elnöke által kijelölt személy is tagja – által kiadott, a DBR-ekre vonatkozó útmutató szükség szerint kiegészíthető további iránymutatásokkal További intézkedés a Kormány részéről nem szükséges.
28.	A keretszám megállapítására vonatkozó döntést megelőzően készüljön piacfelmérés vagy hatástanulmány, amelynek kötelezően részét képezi az adott piacon elérhető versenyző termékek és gazdasági szereplők számának figyelembe vétele mellett annak az indoka, hogy az ajánlatkérő milyen megfontolások mellett döntött az egy ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás alkalmazása mellett. A részajánlat kizárására vonatkozó indokolási kötelezettség mintájára a hirdetmények részévé válhatna ez az információ.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	A Kbt. 28. § (2) bekezdése jelenleg is előírja, hogy az ajánlatkérő köteles a becsült érték meghatározása céljából külön vizsgálatot végezni és annak eredményét dokumentálni. Ez vonatkozik az egy ajánlattevővel kötendő keretmegállapodásra irányuló közbeszerzési eljárásokra is. A Nemzeti Fejlesztési Központ (2024.11.29.) Útmutató a közbeszerzéshez kapcsolódó piacismeret megszerzése és a piaccal való kapcsolattartás eszközeiről c. közlemény 3.4 pontja részletezi a piacelemzés célját és szakaszait. A piacelemzés módszertana és mélysége számos tényezőtől függ, mint például a beszerzés tárgya, értéke, összetettsége és a rendelkezésre álló idő. A keretszám meghatározására vonatkozó további részletek jogalkotási eszközzel nem kezelhetők, ez gyakorlati jogalkalmazási kérdés a különböző eljárásfajták vagy sajátos beszerzési módszerek tekintetében. A 2014/24/EU irányelv 33. cikk (1), (3) bekezdése szerint az ajánlatkérő szervek keretmegállapodásokat köthetnek, amennyiben alkalmazzák az ezen irányelvben előírt eljárásokat. Az irányelv szerint a keretmegállapodás egy vagy több ajánlatkérő szerv és egy vagy több gazdasági szereplő között létrejött megállapodást jelent. Amennyiben a keretmegállapodás megkötésére egyetlen gazdasági szereplővel kerül sor, a megállapodáson alapuló szerződéseket a keretmegállapodásban megállapított feltételek keretein belül kell odaítélni. A fentiek alapján az uniós közbeszerzési irányelv kifejezetten megengedi, hogy az ajánlatkérők olyan típusú keretmegállapodást alkalmazzanak, amely egy gazdasági szereplővel kerül megkötésre. Az egy darab gazdasági szereplővel megkötendő keretmegállapodás intézménye tehát összhangban van az ugyanabban az irányelvben rögzített közbeszerzési alapelvekkel. Az uniós irányelv ennek alkalmazását semmilyen indokolási kötelezettséghez vagy többletfeltételek igazolásához nem köti. Alkalmazási feltételek és az arra vonatkozó indokolási kötelezettség

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
			előírása jogszabályban ezért nem lehetséges, mivel a hazai jogalkotónak az uniós jogban meglévő választási lehetőséget biztosítania kell az ajánlatkérők számára. Ezekre tekintettel jogszabály módosítás nem indokolt. Uniós forrás felhasználása esetén a Nemzeti Fejlesztési Központ által ellátott folyamatba épített ellenőrzés során a gyakorlatban részletes vizsgálatra kerül az ajánlatkérőtől származó információk alapján, hogy az egy ajánlattevővel kötendő keretmegállapodás alkalmazása az adott konkrét esetben nem eredményezi-e a közbeszerzési alapelvek sérelmét.
29.	A KM-ken belül alkalmazott eljárás-technikákra (közvetlen megrendelés, verseny újraindítás) is tartalmaz adatokat a Keretrendszer. Az adatok nem azt tükrözik, hogy valójában milyen arányban kerül sor közvetlen megrendelésre, hanem azt mutatják, hogy a KM-ek milyen arányban teszik ezt lehetővé. Javasoljuk, hogy a Keretrendszer arra nézve is gyűjtsön adatot, hogy a vegyes KM-ken belül, milyen arányban kerül sor a verseny újraindítására, illetve közvetlen megrendelésre.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, további intézkedés nem szükséges.	A közbeszerzések hatékonyságát és költséghatékonyságát értékelő teljesítménymérési keretrendszer eredményei 2024. (2025. február 28.) tartalmazza azt is, hogy 2024-ben a központi beszerző szervek hány „vegyes” KM-el rendelkeztek, és azt is, hogy ezek alapján a beszerzések megvalósítására milyen arányban került sor közvetlen megrendelés vagy a verseny újraindításának eredményeként a vizsgált időszakban. Az indikátor elsőrendű indikátor, így minden évben vizsgálatra kerül. Lásd 120. indikátor eredményeit a közzétett elemzés 258-259. oldalain, továbbá a módszertani leírást (közzétett elemzés 2. sz. melléklete) a 44. oldalon. További intézkedés nem szükséges.
30.	- A Hatóság javasolja az igazságügyi szakértő alkalmazása szabályozásának egyértelművé tételét és koherenciájának megteremtését, így például a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet és a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet olyan irányú pontosítását, hogy az irányító hatóság a költségnövekmény támogatására irányuló igény benyújtását követően ne jogosult, hanem köteles legyen kezdeményezni az igazságügyi szakértő megbízását. - A Hatóság javasolja a Kormány részére, hogy a jövőben, a jelzett elszámolhatósági kockázatokra is tekintettel, az igazságügyi szakértői vizsgálat nélkül ne hozzon döntést költségnövekményre vonatkozó igényről. - A Hatóság javasolja, hogy az igények vizsgálata során már a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság – mint a Kormány fejlesztéspolitikai döntéshozó szerve – ne engedje a Kormány elé terjeszteni azon előterjesztést, amelynél a rendeletben foglaltak ellenére nem áll rendelkezésre igazságügyi szakértői vélemény. - A többlettámogatás biztosítását kérő igények visszazsorítása érdekében a Hatóság javasolja, hogy olyan pályázati felhívások jelenjenek meg, amelyek – akár a kiválasztási kritériumok között szereplő értékelési szempontok során – biztosítják, hogy a támogatási kérelmek megfelelő szakmai és műszaki előkészítést követően, megvalósításra alkalmas költségvetéssel kerülnek benyújtásra.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	- A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet egyértelmű iránymutatást ad az igazságügyi szakértő megbízása vonatkozásában. Ha a támogatási szerződés megkötését követően felmerült költségnövekmény - nem éri el a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg 30%-át, akkor az irányító hatóságnak kell alátámasztania a költségnövekmény piaci árak megfelelését, - eléri a támogatási döntésben meghatározott támogatási összeg 30%-át, akkor az államháztartásért felelős miniszter által megbízott igazságügyi szakértőnek kell alátámasztania a költségnövekmény piaci árak megfelelését. - Az Integritás Hatóság által hivatkozott szövegrész [„Az irányító hatóság (...) igény benyújtását követően jogosult kezdeményezni”] arra irányul, hogy az irányító hatóság csak az igény beérkezését és előzetes vizsgálatát követően kezdeményezze az államháztartásért felelős miniszternél a szakértő kirendelését, elkerülve ezáltal a felesleges adminisztratív terheket. - A Kormány a költségnövekmények támogatására irányuló igényekről csak azt követően dönt, ha – a fent hivatkozott rend szerint – azt az irányító hatóság vagy az igazságügyi szakértő előzetesen megvizsgálta, a piaci árak való megfelelést ellenőrizte. - Fontos rögzíteni, hogy a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság – mint a Kormány fejlesztéspolitikai döntéshozó szerve – csak javaslatot tesz, véleményt formál az előterjesztések vonatkozásában, a döntést a Kormány hozza meg. A kialakult gyakorlat biztosítja az előterjesztés átfutási idejének csökkentését úgy, hogy közben a Kormány döntési kompetenciája nem sérül. - A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet számos szabálya célja a projektek minél jobb előkészítését. A Kormány folyamatosan nyomon követi e szabályok érvényesülését, és ahol szükséges, a szabályok pontosítása, vagy új szabályozási megoldások bevezetése révén mozdítja elő a cél elérését. - Erre példa a 123. § (1) bekezdése, amely a bruttó ötmilliárd forint elszámolható összköltségű építési beruházások esetén írta elő, hogy a megvalósítást szolgáló (szállítói) szerződéssel rendelkezzenek a projekt fő tárgyát illetően. Ez értelemszerűen kikényszeríti valamennyi megelőző lépés megtételét (pl. engedélyezés, közbeszerzés lefolytatása), és ezzel szolgálja a projektek megfelelő előkészítését. A 123. § (6) bekezdése rendezi azt a helyzetet, ha a projekt projektfejlesztés eredményeként jutna el azon érettségi fokra, hogy megvalósítást is célzó projektté léphetne elő, akkor a projektfejlesztést lezáró, a megvalósítási szakaszt megnyitó támogatásiszerződés-módosítás feltételét jelenti az (1) bekezdés szerinti követelmény teljesítése. - A projektfejlesztés intézménye eleve a kiemelt projektek megfelelő előkészítését szolgálja. Ilyenkor elsőként a projekt előkészítését –

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
			projektfejlesztést – célzó módon jön létre a támogatási szerződés. Majd a projektdokumentáció megfelelő előkészítését követően a támogatási szerződés módosítása révén nyílik meg a projekt megvalósítási szakasza. Ha a projektet programozási időszakok között szükséges szakaszolni, abban az esetben is van olyan szabály a 137. §-ban, amely a projekt megfelelő előkészítését célozza. Így a támogatási előleggel való elszámolás és az előleg felhasználására megkötött szállítói szerződés követelménye a projektgazdákat a projekt megfelelő előkészítésére motiválja. Az igazságügyi szakértő kirendelése nem a projekt előkészítésének vagy költségnövekménye megelőzésének eszköze, hanem mindössze ahhoz ad a kormányzati döntéshozónak többletinformációt, hogy egy, az ügyben nem motivált, független és objektív hozzáértő személy mennyiben látja a költségnövekményt megalapozottnak. A fenti szabályokon is túl az intézményrendszer számos más területen számos intézkedéssel ösztönzi a minél jobban előkészített projektek támogathatóként történő kiválasztását. Ugyanakkor azt is szükséges látni, hogy a közszférába sorolt szervezeteknek jellemzően nincs, vagy igen limitált mértékben van arra szabad pénzügyi forrásuk, hogy projekteket készíthessenek elő. A kizárólag előkészítésre nyújtott támogatások kapcsán pedig az a tapasztalat volt észlelhető, hogy ezeket sokszor nem követte a projekt megvalósítása, vagy ha mégis, az elhúzódtott, elnehezült. Emiatt alkalmazza a hatályos rendelet az ismertetett megoldást. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
31.	A Hatóság javasolja a Kormány részére a 256/2021. (V.18.) Korm. rendelet 123. § (1) bekezdésének felülvizsgálatát és a bruttó 5 milliárd Ft-os összköltséghatár csökkentését annak érdekében, hogy az építési beruházás megvalósítására irányuló támogatási kérelmek a megvalósítást megfelelő időben és módon lehetővé tevő előkészítettséggel kerüljenek benyújtásra.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet számos szabálya célozza a projektek minél jobb előkészítését. A Kormány folyamatosan nyomon követi e szabályok érvényesülését, és ahol szükséges, a szabályok pontosítása, vagy új szabályozási megoldások bevezetése révén mozdítja elő e cél elérését. Erre példa a 123. § (1) bekezdése, amely a bruttó ötmilliárd forint elszámolható összköltségű építési beruházások esetén írta elő, hogy a megvalósítást szolgáló (szállítói) szerződéssel rendelkezzenek a projekt fő tárgyát illetően. Ez értelemszerűen kikényszeríti valamennyi megelőző lépés megtételét (pl. engedélyezés, közbeszerzés lefolytatása), és ezzel szolgálja a projektek megfelelő előkészítését. A 123. § (6) bekezdése rendezi azt a helyzetet, ha a projekt projektfejlesztés eredményeként jutna el azon érettségi fokra, hogy megvalósítást is célzó projektté léphetne elő, akkor a projektfejlesztést lezáró, a megvalósítási szakaszt megnyitó támogatási szerződés-módosítás feltételét jelenti az (1) bekezdés szerinti követelmény teljesítése. Az egyes programok, projektek végrehajtása során nem merült a hivatkozott rendelkezésben rögzített összeg felülvizsgálatának szükségessége, így a rendelkezésre álló szakmai tapasztalatok alapján a Kormány jól mérte fel azt az összköltséghatárt, amelyet a rendeletben szükséges rögzíteni. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
32.	Civil szervezetek tulajdonszerzése esetén a következő biztosítékok nyújtása szükséges, melyeket a felhívás szövegében indokolt rögzíteni a projektek keretében uniós forrásból történő ingatlanvásárlás esetén: - Hosszabb fenntartási idő meghatározása: Annak érdekében, hogy a projekt célja minél tovább érvényesülni tudjon, indokolt lehet a projekt fizikai befejezését követően a hosszabb idejű fenntartás (10-15 év) előírása a felhívásban a kedvezményezett részére. - A civil szervezet által végzett tevékenység, mint értékelési szempont: Abban az esetben, ha a civil szervezet már hosszabb időtartamot átfogóan (10-20 éve) végzi a gyakorlatban azt a tevékenységet, ami a projekt keretében is megjelölésre került, az plusz pontot jelenthetne a Támogatási kérelem értékelése során. - Konzorcium kialakítása a helyi önkormányzat vagy helyi önkormányzatok társulásának bevonásával: A Hatóság javasolja, hogy a helyi önkormányzat vagy	A Kormány a fenntartási idő meghosszabbítására irányuló javaslattal nem ért egyet. A Kormány a civil szervezet által végzett tevékenység, mint értékelési szempontra és a konzorcium kialakítására irányuló javaslattal egyetért.	A fenntartási időszak meghosszabbításának szükségessége korábban is felmerült már ott, ahol a projekt eredményeként előálló vagyontárgy megtérülése, jelentősége vagy tartós jellege jelentősen túlnyúlik, illetve túlmutat az irányadó öt éves időszakon. Látni kell ugyanakkor, hogy az Európai Bíróság állásfoglalása szerint elsődlegesen az uniós jog, és nem a nemzeti jog határozza meg a műveletek tartósságára (azaz a fenntartásra) vonatkozó feltételeket, ezzel egyértelműen kivonta ezt a kérdést a nemzeti jog hatálya alól (C-580/17. sz. „Järvelaev” ügyben meghozott ítélet indokolása 79. bekezdés; C-313/22. sz. „Achilleion” ügyben meghozott ítélet indokolása 74. bekezdés). Az Európai Bíróság emiatt következetesen az uniós jogba ütközőnek minősít minden olyan nemzeti szabályozást, amely az uniós joghoz képest szigorúbb feltételeket határoz meg. Így – bár a kezdeményezés indokai érthetőek – nincs mód azokat támogatni. Intézkedés: A közigazgatási és területfejlesztési miniszter a Nemzeti Fejlesztési Központ bevonásával megvizsgálja a civil szervezet által végzett tevékenység, mint értékelési szempontra és a konzorcium kialakítására vonatkozó javaslatokat és – szükség esetén – javaslatot tesz a szükséges változtatásokra.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	a helyi önkormányzatok társulása lehetne a projekt keretében megvásárolt ingatlan tulajdonosa, így tulajdonosi minőségében eljárva bérleti vagy egyéb jogcímen birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító szerződést köt a civil szervezettel. A konzorcium célja lenne, hogy az önkormányzati tulajdonlással a fenntartási időszak lejárta után, a későbbiekben is biztosítható legyen a projekt megvalósítása során elért eredmény, mely a közösségi érdekek előtérbe helyezésével járulna hozzá az uniós források hosszú távon történő hasznosulásához.		
33.	- A Hatóság javasolja, hogy kerüljön létrehozásra egy egységes, minden érintett által hozzáférhető felület (pl. az Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs Rendszeren belül valamennyi Operatív Programra vonatkozóan egy aloldal), amelyben a kedvezményezettek egy adott projekt keretében jövőben megvalósuló rendezvények helyszínét, időpontját és az ehhez kapcsolódó esemény meghívóját fel tudják tölteni. - A Hatóság javasolja, hogy azon projektek esetében, ahol képzések, konferenciák, workshopok és egyéb rendezvények jelentik a projekt lényegi elemét, a Pályázati Felhívásban, az Általános Útmutatóban, valamint a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban pontosabban kerüljön meghatározásra az elszámolható elemek fogalma, valamint kerüljenek meghatározásra szigorúbb feltételek az elszámolhatóság alátámasztásához, mely a Hatóság álláspontja alapján az elszámolások ellenőrzésének hatékonyságának növelését is szolgálja.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 446. §-a értelmében rendezvény, képzés (a továbbiakban együtt: rendezvény) megtartására irányuló projekt helyszíni ellenőrzését – ha lehetséges – a rendezvény konkrét időpontjában kell lefolytatni. A kedvezményezett a rendezvény helyszínéről, időpontjáról nyolc nappal korábban tájékoztatja az irányító hatóságot. Az Integritás Hatóság javaslata szerinti fejlesztés megvalósítása már folyamatban van. A fejlesztés a jogszabályi előírások teljesítésén túlmenően hozzájárul a projektek keretében megvalósuló események, rendezvények és képzések hatékonyabb helyszíni ellenőrzése megtervezéséhez és lebonyolításához is. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
34.	A Hatóság javasolja az irányító hatóságok részére egy olyan ellenőrzési folyamatba épített szempontrendszer (pl. ellenőrzési lista) beépítését, mely adott operatív program keretében megvalósuló, közbeszerzési eljárással érintett projektek tekintetében alkalmazható annak megállapítására, hogy szükséges-e a meghatározott piaci ár irányító hatóság általi felülvizsgálata.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	A 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet értelmében az egyes költségtételek egységára nem haladhatja meg a szokásos piaci árat. Az elszámolási útmutató meghatározza azokat a szempontokat, amelyek teljesítése a szokásos piaci árak való megfelelés megállapíthatóságának feltétele. A hivatkozott rendelet példálózó felsorolást ad arra, hogy a szokásos piaci ár milyen módszerekkel állapítható meg. Ennek az egyik lehetséges módja a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szállítói szerződésben rögzített ár alapulvétele. Ez a rendelkezés ugyanakkor nem zárja ki azt, hogy az irányító hatóság – kétség esetén – más módszert is segítségül hívjon ahhoz, hogy megállapítsa, hogy a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szállítói szerződésben rögzített ár megfelelő-e.
35.	- A Hatóság álláspontja szerint az IMS-ben szereplő minősítéseket alapul véve a szabálytalanság elkövetése minden esetben szándékos, ha az IMS rendszerben IRQ5 (jogerős csalás) minősítést kap. - A Hatóság javasolja, hogy minden ilyen (IRQ5) minősítésű esetben történjen meg a javaslatlattel a kizárásra, és – amennyiben igazodik a szabálytalanság súlyához – alkalmazásra is kerüljön a kizárás. Azokban az esetekben, ahol IRQ3 (csalás gyanúja) minősítéssel szabálytalanság történt megállapítással zárul a szabálytalansági eljárás és büncselekmény gyanúja merül fel, abban az esetben az irányító hatóságnak szükséges nyomon követni a nyomozati cselekmények alakulását. - Amennyiben jogerősen büncselekmény kerül megállapításra, az irányító hatóságnak	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	- A vonatkozó uniós és hazai jogszabályi rendelkezések alapján az irányító hatóság felelős az egyes programok szabályszerű, hatékony és eredményes végrehajtásáért. - A hatályos jogszabályi környezet alapján az irányító hatóság a szabálytalansággal arányos jogkövetkezményt állapít meg. Ha a pénzügyi korrekció mértékét nem lehet számszerűsíteni, aránytalan lenne a szabálytalansággal érintett kiadás egészének visszavonása vagy az félrevezető eredményt adna, átalánykorrekciót kell alkalmazni. Az átalánykorrekció mértékét a szabálytalanság súlya és pénzügyi következménye alapján kell meghatározni. - A kizárás – mint legsúlyosabb szankció – akkor alkalmazható, ha a kedvezményezett a szabálytalanságot szándékosan vagy ismételten valósítja meg. Ismételten valósítja meg a kizárás alapjául szolgáló cselekményt a kedvezményezett, ha ugyanazon tényállással kapcsolatos szabálytalanságot öt éven belül legalább két alkalommal követi el. - A jogszabályi környezet biztosítja, hogy az irányító hatóság minden esetben az ügy összes körülményét mérlegelve hozhassa meg döntését a szabálytalansági eljárás során. A kizárás kötelező alkalmazásának előírása esetén sérülne az irányító hatóság adott program végrehajtásáért

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	haladéktalanul szükséges megváltoztatnia a szabálytalanság minősítését IRQ5-re, ezzel együtt javasolt intézkednie a szabálytalansági döntés felülvizsgálatáról, és javaslatot tenni a jogerős döntés időpontjától számítva a kizárásra. A kizárás jogerős döntésre alapozása összhangban áll a Kbt. 62. § (1) bekezdésével (A kizáró okok). A Kbt. a kizárási okok jelentős részét jogerős bírósági döntésre alapozza. Az analógiát használva a Hatóság e tekintetben megfontolandónak tartja, hogy az NFK a kizárást szintén jogerős bírósági döntésre alapozza. • Ha nyomozás elrendelése miatt kerül sor a szabálytalansági gyanúbejelentésre, a Hatóság javasolja, hogy az adott irányító hatóság a szabálytalansági eljárás megindításával együttesen vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a nyomozás elrendelése miatt indult szabálytalansági eljárás a Kedvezményezett adott operatív programon belüli többi projektjére kihat-e. Ha ennek kockázata felmerül, a többi projektre vonatkozóan indokolt lehet saját észlelés körében kiterjeszteni a szabálytalansági eljárást, egyúttal intézkedni a pénzügyi kifizetések felfüggesztéséről, valamint a projekteket magas kockázatúként kezelni. • A Hatóság javasolja, hogy kerüljön kialakításra olyan rendszer (akár EUPR-ben, akár külön nyilvántartásként), amelyben az irányító hatóságok, illetve az NFK egy szabálytalansági eljárás lefolytatása során ellenőrizni tudja, hogy ugyanolyan tartalmú szabálytalanságot követett-e már el a kedvezményezett más operatív programból finanszírozott projektben. • A Hatóság javasolja, hogy az irányító hatóságok, illetve az NFK a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 20. §-ának 28. pontja, valamint a 256/2021. (V.18.) Korm. rendelet 7. § (2) bekezdése alapján a javaslatokat fontolják meg, illetve javasolja a Kormánynak, hogy a javaslatokkal összhangban mérlegelje az érintett kormányrendeletek módosításának lehetőségét.		való felelőssége, elveszne a mérlegelésének lehetősége. A kialakult gyakorlat szerint az irányító hatóságok csak akkor tesznek javaslatot kizárásra, ha az adott ügy vonatkozásában rendelkezésükre áll a jogerős bírósági döntés. • A szabálytalansági eljárás minden esetben szabálytalansági gyanú alapján indul. Ugyanakkor önmagában egy projektet érintő nyomozás ténye nem indokolja a szabálytalansági vizsgálat megindítását azokban az esetekben, amikor a nyomozás nem az intézményrendszer feljelentése alapján indul. Ennek az is indoka, hogy az intézményrendszernek automatikusan nincs információja ilyen esetekben a nyomozás megindításáról. Nyomozóhatósági megkeresés, adatbekérés esetén válik a nyomozás folytatása ismertté az intézményrendszer előtt. Ebben az esetben viszont még mindig nincs tudomása az irányító hatóságnak arról, hogy a nyomozás milyen jogellenes cselekmény gyanúja miatt folyik. A nyomozások egy része bűncselekmény vagy bizonyítottság hiányában megszüntetésre is kerülhet. Amennyiben a nyomozóhatóság/ügyészség közli – bűnüldözési érdeke sérelme nélkül - a bűncselekmény tényállását, van arra lehetősége az irányító hatóságnak, hogy a tájékoztatást gyanúként kezelje és lefolytassa a tényállás mentén a szabálytalansági vizsgálatot. Az egyes fejlesztéspolitikai tárgyú rendeletek nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az irányító hatóság a nyomozással érintett kedvezményezett más projektjét vagy projektjeit is vizsgálat alá vonja, ugyanakkor ezt az irányító hatóságnak az észszerűségi szempontokat, valamint az ismert tényállási elemeket is figyelembe véve szükséges megtennie. • A Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer Európai Unió Programok Rendszerében már kialakításra került a Csalásmegelőzés funkció, amely tartalmazza a korábbi szabálytalansági eljárásokra vonatkozó információkat (az export által kinyert táblázat tartalmazza többet között a gyanú leírását, a szabálytalanság minősítését). • A fentiek alapján a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet és a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet módosítása nem szükséges.
36.	A Hatóság javasolja a Kormánynak, hogy mérlegelje az ARACHNE rendszer bővítésének és egy automatikus jelzőrendszer kialakításának lehetőségét a szabálytalansággal érintett projektekből megjelenő azon gazdasági szereplők jelzésével, akik miatt összejárás gyanúja okán korábban szabálytalansági eljárás indult.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	Az ARACHNE kockázattértékelő eszközt az Európai Bizottság fejlesztette ki, így annak tagállam általi bővítésére, fejlesztésére nincs lehetőség. A tagállam jelenleg is tölt fel adatot az ARACHNE kockázattértékelő eszközbe a közösségi értékhátrókat elérő értékű szállítói szerződésre vonatkozóan, amely alapján jelzi az ARACHNE kockázattértékelő eszköz, ha több projektben is érintett egy szállító vagy kedvezményezett. A különböző eljárásrendi lépések során kiemelt figyelmet lehet fordítani ezekre a szereplőkre. A fentiek mellett kiemelendő, hogy az ARACHNE kockázattértékelő eszközön belül működő alrendszerben ellenőrizhetőek azon cégek, amelyekből összejárásra lehet következtetni (pl. székhely, telephely, partner/kapcsolat vállalkozói információk). Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
37.	A Hatóság álláspontja, hogy szükséges lenne a garancia szervezet éves beszámolójának ellenőrzése, különös tekintettel a beszámoló kiegészítő mellékletére, mivel az ebben szereplő addicionális információk is hasznosak lehetnek a teljesítőképesség megállapítása szempontjából (például: szerződéses	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében a visszafizetési kötelezettséggel nyújtott költségvetési támogatás visszafizetésének biztosítása, valamint a költségvetési támogatás visszavonása, a támogatási szerződés felmondása vagy az attól történő elállás esetén visszafizetendő költségvetési támogatás visszakövetelése céljából – a Kormány rendeletében foglalt kivételekkel – a támogatási szerződésben megfelelő biztosítékot kell kikötni. A fejlesztéspolitikai intézményrendszer folyamatosan törekszik arra,

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	állomány, ügyfeleknek nyújtott garancia keretösszeg). A Hatóság által tapasztaltak azt támasztották alá, hogy egyes garantőr szervezetek saját tőkéjük és eszközállományuk sokszorosát meghaladóan nyújtottak garanciát kedvezményezettek részére, melyeknek az érvényesíthetősége ezáltal erősen kétséges lenne, mivel adott esetben nem lennének képesek a garanciáknak megfelelő teljesítést nyújtani. Ezen tények rendkívül súlyos kockázatokat jelentenek az európai uniós források hatékony és eredményes felhasználására. A Hatóság álláspontja szerint ezen kockázati tényezőket a garanciavállaló nyilatkozatok tartalmi ellenőrzése során mérlegelni szükséges az adott irányító hatóságnak vagy a Közreműködő Szervezetnek, hogy ne csak formai szempontok alapján kerüljön megítélésre a projekt biztosítéka.		hogy a programok és projektek szabályszerű és hatékony megvalósítását oly módon segítse elő, hogy közben a szükségesetlen költségeket és adminisztratív terheket csökkentse. E törekvés megfigyelhető a biztosítéknyújtás területén is azzal, hogy a fejlesztéspolitikai intézményrendszer más módon (pl. kedvezményezett önkéntes visszafizetése, beszámítás, adók módjára történő behajtás) érvényesíti igényeit. A biztosítékokra vonatkozó szabályrendszer folyamatosan, évről-évre enyhült a következők szerint: - bővült a lehetséges biztosítékok köre, - folyamatosan bővült a biztosítéknyújtási kötelezettségtől mentes kedvezményezettek köre, - bevezetésre került a lépcsőzetes biztosítéknyújtás lehetősége (elegendő, ha a már folyósított támogatás összegének megfelelő biztosíték rendelkezésre áll, nem kell a teljes támogatásnak megfelelő biztosítékot nyújtani), - lehetővé vált a biztosítékcseré, - a biztosíték a biztosítéknyújtási kötelezettséggel érintett időszaknál rövidebb lejáratú is rendelkezésre bocsátható azzal, hogy az érintett biztosíték érvényességének lejártát legalább negyvenöt nappal megelőzően annak meghosszabbítását vagy cseréjét a kedvezményezettnek igazolnia kell, - a megvalósítási időszakhoz képest a fenntartási időszakra már csökkentett mértékű biztosíték is elegendő. Bár a javaslatban foglaltak valóban kihatással lehetnek a programok és a projektek megvalósítására, megítélésünk szerint elsődlegesen nem a fejlesztéspolitikai intézményrendszer feladata és felelőssége annak megállapítása, hogy egy pénzügyi intézmény milyen feladatokat végezhet, milyen lehetőségekkel rendelkezik és milyen kockázatvállalási hajlandósággal bír. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
38.	• A Hatóság javasolta az irányító hatóság és a Közreműködő Szervezet részére, hogy vizsgálja felül és ellenőrizze a HACS-ok által lebonyolított VP-19 konstrukció támogatott projektjei kapcsán, hogy a HACS és a Kedvezményezettek között áll-e fenn a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 39. § (1) bekezdése szerinti összeférhetlenség. - Továbbá a Hatóság a jelenlegi 2023-2027 között megvalósuló időszakra nézve a LEADER beavatkozás tekintetében kiemelten fontosnak tartja a HACS tagjai által a Közös Agrárpolitika és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások végrehajtásának szervezetről és intézményeiről szóló 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. § (3a) bekezdése szerint megtejt összeférhetlenségi és érdekeltégi nyilatkozatok irányító hatóság általi ellenőrzését a fentebb kifejtett problémás projektek kiszűrése érdekében. • A Hatóság javasolja az irányító hatóság részére, hogy a HACS-ok által pozitív támogatási javaslatként megküldött támogatási kérelmeket azok tartalma alapján is vizsgálja meg, és szükség esetén szólítsa fel a támogatást igénylőket a hiányosságok pótlására. • A Hatóság álláspontja szerint az európai uniós támogatások felhasználásának transzparens működése érdekében elengedhetetlen lenne, hogy a HACS a saját felhívásai keretében támogatott projekteket hiánytalanul és érdemi információt szolgáltatva tüntesse fel a honlapján, valamint, hogy ezen kötelezettséget az irányító hatóság ellenőrizze. • Továbbá a Hatóság szükségesnek tartaná, hogy a LEADER intézkedésben támogatott	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	A Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága (VP IH) tájékoztató és képzés formájában is felhívja a figyelmet az összeférhetlenséget szabályozó jogszabályokra, kiemelten a Helyi Akciócsoport (HACS) döntéseket érintő fejezetekre, szabályokra, valamint elkészítette, és minden HACS részére megküldte a HACS döntéshozatalát megelőzően kitöltendő és aláírandó „Összeférhetlenségi nyilatkozatot. Összeférhetlenségi nyilatkozatokat tesznek az ügyintézők és a döntésben résztvevők. A VP IH számára kiemelt jelentőséggel bír, hogy a 2023–2027 közötti programozási időszakban minden HACS működése megfeleljen a vonatkozó jogszabályi előírásoknak, különös tekintettel a 601/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet 5. § (3a) bekezdésében meghatározott összeférhetlenségi és érdekeltégi nyilatkozatok megtételére. Ennek megfelelő igazolása az, hogy a KAP Stratégiai Terv (KAP ST) időszakára 2025.05.27. napján közzétételre került a KAP-RD57-24 kódszámú, LEADER Helyi Akciócsoportok támogatása című felhívás 4. számú mellékleteként egy útmutató az összeférhetlenségi és érdekeltégi nyilatkozattételi kötelezettség teljesítéséhez. Az új útmutató alapján beérkező nyilatkozatok iktatását és nyilvántartását a Nemzeti Irányító Hatóság a Nemzeti Kifizető Ügynökséggel közösen párhuzamosan végzi. Az Európai Parlament és Tanács 1303/82013 (EU) rendelet 34. cikk (3) bekezdése rendelkezik a helyi akciócsoportok feladatairól. E bekezdés alapján a helyi felhívások kidolgozása, megjelentetése, a felhívásokra beérkező támogatási kérelmek befogadása és értékelése, a műveletek kiválasztása, a támogatás összegének rögzítése a HACS feladata. E feladatát tehát nem a VP IH-tól delegált feladatként, hanem saját feladatként látja el. A VP IH kizárólag végső jogosultsági ellenőrzést végez. A támogatási kérelmek felülvizsgálatát az IH, vagy a közreműködő szervezetként eljáró Magyar Államkincstár, illetve kormányhivatalok abban az esetben jogosultak, ha ezt a HACS kéri. A hibák, hiányosságok, helytelen eljárások megelőzése érdekében a VP IH – együttműködve a Kifizető Ügynökséggel - a támogatási kérelem vizsgálatának folyamatára útmutatót készített, és ezt a HACS-ok rendelkezésére bocsátotta. A támogatási kérelem vizsgálatára vonatkozóan több képzést is tartott a HACS képviselői számára.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	projektek kereshetővé válnak a pályázat.gov.hu és a kap.gov.hu oldalakon egyaránt, - a többi operatív program projektjeihez hasonló tartalmú - érdemi beszámolókat tartalmazva a projektek keretében létrejött eredményekről.		A VP keretében támogatott projektek megtalálhatók a www.palyazat.gov.hu oldalon, míg a KAP ST keretében támogatásra kerülő LEADER műveletekre vonatkozó információk a www.kap.gov.hu oldalon a támogatott projektkeresőben kerülnek megjelenítésre. Az oldal jelenleg fejlesztés alatt van, de a támogatott projektkereső elérhető az alábbi linken: MePAR Portál A VP keretében megvalósult projektek eredményeit az IH a LEADER intézkedés tematikus értékelése c. dokumentumban mutatta be, mely értékelés megjelent a pályázat.gov.hu oldalon. A KAP ST keretében megvalósuló műveletek eredményeiről majd az Értékelési Terv keretében készülő értékelésekben számol be a KAP IH. Az Értékelési Terv megtalálható a www.kap.gov.hu oldalon Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
39.	- A Hatóság javasolja, hogy az irányító hatóság adott megvalósítási helyszín előfordulásának mértékét – EUPR lekérdezések segítségével – kiemelt prioritásként és nagyfokú körültekintéssel kövesse nyomon, továbbá az az irányító hatóság a projektértékelés során végezzen szűrést az azonos megvalósítási helyszínen található, azonos szakmai tartalommal beadott támogatási kérelmekre, projektekre, illetve ezekhez kapcsolódóan kiemelten vizsgálja a megvalósítási helyszín(ek) alkalmasságát is. - A Hatóság a megvalósítási helyszín(ek) megváltoztatására irányuló szerződésmódosítási igény(ek) elbírálásával kapcsolatban javasolja, hogy az adott módosítási igény benyújtási dátumát, valamint a projekt megkezdési idejét, azaz az első megbízási szerződés megkötési idejét az új megvalósítási helyszín Kedvezményezett cégkivonatába való bejegyzésének dátumával minden esetben kiemelt körültekintéssel szükséges összehasonlítani. Az ÁSZF, illetve adott felhívás megvalósítási helyszín(ek) alkalmassága tekintetében megfogalmazott elvárásainak teljeskörű érvényesülése érdekében a Hatóság javasolja a megvalósítási helyszínekre vonatkozó ellenőrzési lista felülvizsgálatát, illetve amennyiben releváns pontosítását, kiegészítését, melynek következtében az ellenőrzési listába beépítésre kerülnek a fentiekben kifejtett dátum összehasonlítások. - A projekt adatlapon nem rögzített, irányító hatóság felé nem közölt, és ezáltal a Kedvezményezett cégkivonatában nem szereplő, viszont projektmegvalósítás szempontjából jelentős (szállítás, tárolás, felhasználás) szereppel rendelkező megvalósítási helyszínekre tekintettel a Hatóság javasolja a felhívások szigorítását a megvalósítási helyszínekkel kapcsolatos elvárások, követelmények vonatkozásában.	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	A megvalósítási helyszínekkel kapcsolatos javaslat a vállalkozások gazdaságfejlesztési projektjeit érinti. A felelős Irányító Hatóság a megvalósítási helyszínek alkalmasságának vizsgálata érdekében módszertani útmutatóval és eljárásrenddel rendelkezik. Az eljárásrend részeként az IH az egyes támogatási kérelmek jogosultsági ellenőrzése során minden esetben megvizsgálja, hogy a tervezett megvalósítás helyszínén korábban – a támogatást igénylő és a helyszínen működő további vállalkozások - milyen projekteket valósítottak meg, vannak-e folyamatban más projektek, illetve a benyújtott támogatási kérelmek alapján terveznek-e megvalósítani további projekteket. Az ellenőrzés nemcsak a döntés-előkészítés, hanem a helyszínt érintő szerződésmódosítások során is lefolytatja az IH. A megvalósítási helyszínek előfordulásának nyomonkövetéséhez az Irányító Hatóságnak egy hetente frissülő adatbázis áll a rendelkezésére, amelyben szerepelnek a benyújtott támogatási kérelmekben megjelölt, illetve a már támogatott projekteken szereplő hatályos megvalósítási helyszínek. Amennyiben a megvalósítási helyszín több projektben is szerepel, illetve más vállalkozások is működnek az adott helyszínen, abban az esetben az Irányító Hatóság megvizsgálja, hogy a helyszín alkalmas-e több projekt egyidejű megvalósítására, illetve a helyszínen működő vállalkozások és a projektek vonatkozásában az elkülönült beszerzés és használat megfelelően lehatárolásra került-e, ideértve a fenntartási kötelezettség teljesítését is. Amennyiben felmerül, hogy a helyszín nem alkalmas több projekt egyidejű megvalósítására, további vizsgálatot rendel el az IH. A megvalósítási helyszínek alkalmasságának vizsgálata során az IH az Arachne kockázatértékelő eszközt is alkalmazza. A megvalósítási helyszín cégkivonatába való bejegyzettségének követelményét a Felhívások szabályozzák, az erre vonatkozó ellenőrzési szempont pedig szerepel az ellenőrzési listákban. A helyszín megváltoztatására irányuló szerződésmódosítási kérelmek vizsgálatánál az Irányító Hatóság szintén minden esetben vizsgálja az új helyszín Kedvezményezett cégkivonatába való bejegyzésének dátumát. A kedvezményezettek továbbá bejelentési kötelezettség terheli, így minden esetben szükséges bejelentenie a megvalósítási helyszínt érintő változásokat is. A cégkivonatban nem szereplő megvalósítási helyszínen nem valósíthatja vagy tarthatja fent a fejlesztést, így ilyen helyszínt a módosítások során sem fogadható el. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
40.	A Hatóság álláspontja alapján az irányító hatóság(ok)nak - preventív jelleggel - a végrehajtható, eredményes és sikeres K+F projektek kedvezményezettjei általi megvalósítása érdekében szükséges a felhívásokban a támogatási kérelmet benyújtók számára különböző korlátokat és az eddigieknél szigorúbb szabályokat bevezetnie. Ez hozzájárulhat ahhoz, hogy a támogatások gyors kiosztása helyett, az	A Kormány a javaslat céljával egyetért, ugyanakkor további intézkedés nem szükséges.	A felelős irányító hatóság a felhívásaiban már egy általános, 15%-os költségkorlátot épített be az elszámolható anyagköltségek mértékére, mely csökkenti a korábbiakban tapasztalt, jelentős arányú anyagköltség elszámolásból eredő kockázatokat. Továbbá az érintett konstrukció esetében az irányító hatóság külön tételes anyagköltség felülvizsgálatot, kockázatelemzést is végzett a finanszírozási szakaszban, melynek tapasztalatait az általános piaci ár ellenőrzési eljárásrendjébe is beépített. Összességében tehát az irányító hatóság az anyagköltségeket preventív

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	európai uniós források eredményes, hatékony és felelős felhasználására kerüljön sor. A Hatóság javasolja, hogy az érintett irányító hatóság adott felhívásokban szerepeltesse, hogy a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség - főszabályként - a támogatást igénylő költségeleme, nem pedig a K+F szolgáltatást nyújtó vállalkozásé. Amennyiben a K+F szolgáltatást nyújtó vállalkozás anyagköltséget használ fel, az a szolgáltatást végző vállalkozás ajánlatának részét kell, hogy képezze. Emellett a Hatóság javasolja, hogy a felhívásokban a támogatásban nem részesíthetők köre kerüljön kiegészítésre a kockázati szempontoknak nem megfelelő támogatást igénylőkkel is. • Adott kivitelezés során alvállalkozóként bevont vállalkozások megismerésének és ellenőrzésének időbelisége kapcsán a Hatóság javasolja a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet és a 2021-2027 programozási időszak Elszámolási Útmutatója esetleges módosításának mérlegelését, figyelembe véve az Ábtv. új, preventív jellegű rendelkezéseit is. Továbbá a Hatóság indokoltnak tarja az érintett felhívások esetleges kiegészítését olyan minimumkövetelmények beépítésével, melyek az alvállalkozók függetlenségének és alkalmasságának ellenőrzését helyezik fókuszba.		céllal felhívás szinten is korlátozza, továbbá a betervezett, illetve beszerzett anyagok költségét mind szakmai, mind piaci ár szempontjából részletesen ellenőrzi. A szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltséget az irányító hatóság is így értelmezi: a szolgáltatáshoz kapcsolódó piacfelmérésekben részletesen le kell vezetni az árképző tényezőket, melybe a szolgáltatás elvégzéséhez kapcsolódó anyagköltségek is beletartoznak. A szállítói függetlenség és alkalmasság kiemelt ellenőrzési szempont, melyet az irányító hatóság által készített, 2025. júliusában elfogadott, a piaci ár és a szállítói megfelelésség ellenőrzési módszertana is tartalmaz. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
41.	A Hatóság javasolja, hogy az irányító hatóságok a Kedvezményezett módosítási kérelmét elutasító döntését követően a Projekt ugyanazon részére vonatkozó módosítási igénye tekintetében keletkezett újabb - az elutasító döntéssel ellentétes tartalmú, azaz támogató - döntését részletes indokolással lássa el, tételesen támassza alá, megjelölve azokat a tényeket és körülményeket, amelyek a döntés megváltozását indokolták.	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	A fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek értelmében a támogatási szerződés módosítása többnyire egy mindkét fél által aláírt, kétoldali dokumentum, amely a felek közös megegyezésével módosítja a támogatási jogviszony tartalmát. Ha a módosítási igényt a kedvezményezett nyújtja be, akkor az irányító hatóság azt minden részletre kiterjedően megvizsgálva dönt arról, hogy a módosításra sor kerülhet-e. Ha a körülmények változása folytán egy korábban már elutasított módosítási igényt a kedvezményezett ismét benyújt, azt az irányító hatóságnak ismételtelen meg kell vizsgálnia. Ha a megismételt vizsgálat azt állapítja meg, hogy a módosítási igény a jogszabályi feltételeknek megfelel, a szerződésmódosítás további szigorítások nélkül megtörténhet. Figyelemmel arra, hogy az Integritás Hatóság a jelentésében bemutatott – vélhetően egyedi – ügy vonatkozásában kezdeményez rendszerszintű beavatkozást, a fejlesztéspolitikai tárgyú kormányrendeletek módosítását, illetve a gyakorlat megváltoztatását nem tartjuk szükségesnek. Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.
42.	• A Hatóság hatékonyabb megoldásnak tartja az olyan döntési mechanizmus alkalmazását az irányító hatóságok részéről, melyen keresztül adott projekt keretében elnyert forrás újraellokálásra kerülne, egy másik piaci szereplő részére történő átadás helyett. Az ismertetett megközelítés lényege, hogy az eredeti kedvezményezettel a támogatási szerződés/ támogatói okirat megszüntetésre kerülne, majd a felszabadult forrás a döntés-előkészítési szakaszban támogatásra alkalmasnak értékelt, de - a rendelkezésre álló keretösszeg kimerüléséből kifolyólag - nem támogatott projekt támogatást igénylője lenne a támogatott, a döntés-előkészítés során a pontosítás és időrendiség alapján megállapított sorrend figyelembevételével. • Az önkéntes projektátadással kapcsolatban a Hatóság indokoltnak tartja a	A Kormány a javaslattal nem ért egyet.	Az Integritás Hatóság által javasolt megoldás akkor lehet működőképes, ha az adott támogatási szakaszban forráshiány miatt elutasított projektek vonatkozásában az irányító hatóság tartaléklistát alakított ki. Ebben az esetben az irányító hatóság egyedileg mérlegelheti a hatályos szabályozás alapján is, hogy a projektátadás engedélyezése vagy annak elutasítása, és a tartaléklistáról új projekt támogatása szolgálja jobban az abszorpciót és az uniós forrásokkal történő hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét. Szükséges ugyanakkor megjegyezni, hogy a korábban forráshiány miatt elutasított projektek kedvezményezettjei a támogatási döntés után hónapokkal vagy esetleg évekkel már nem biztos, hogy ugyanolyan feltételekkel, ugyanolyan áron képesek megvalósítani a korábban tervezett projektjüket. Ha tartaléklista nem áll rendelkezésre, akkor a projektátadás elutasítása, és a lekötött forrás felszabadítása (követeléskezelés) után új támogatási kérelmek benyújtására és elbírálására lenne szükség az érintett források ismételt kihelyezéséhez. Ez több esetben felhívásmódosítást igényelhet, amely időigényes és adminisztrációs terhet jelent. Az irányító hatóságnak minden ilyen projekt esetén egyedileg szükséges mérlegelni, hogy összességében melyik megoldás jelenti a nagyobb hozzáadott értéket az uniós források szabályos, hatékony és eredményes felhasználása érdekében.

Sor-szám	Az Integritás Hatóság által megfogalmazott javaslatok és ajánlások	Kormányzati álláspontra javaslat	Kormányzati álláspontra javaslat részletezése
	már jóváhagyott, illetve folyamatban lévő önkéntes projektátadásokat szabályozó, meglévő belső eljárásrendek felülvizsgálatát és kiegészítését, különös tekintettel az ellenőrzési szintek pontos definiálására. Ez annak alapos meghatározását jelenti, hogy ki, mit, mikor és konkrétan hogyan ellenőriz. • A Hatóság álláspontja, hogy a hatékonyabb ellenőrzések és a nagyobb fokú átláthatóság érdekében indokolt az EUPR felületen belül szerződésmódosítási alkategóriák kidolgozása és bevezetése. A Hatóság véleménye szerint ezeket úgy szükséges kialakítani az EUPR-ben, hogy szűrhető és transzparens módon kerüljenek megjelenítésre.		Fentiekre tekintettel további intézkedés nem szükséges.